Ngago Kawela Wiyara
Ngago Yisu Kilisigu Kimeike Kawela Wiyara

1 Koka walakarik ngago pera liwik wizagoma kapura mabek weik Anotogo Yisu Kilisiyegi ngago pera mana. Anotogo pilik miza logo Yisu Kilisigu nguk namizi lewa kelagiyengki pigi yawe mizi-wiliyegi kimeike kawela wiyiweki. Yisu Kilisigu pigi yawe mizibek Yowanyegi wangakyeng kelik naraga peyeng waligelemiya logo pulaga wan-gakyeng kelik puragi solorik piyegi kozak mei-weki pugu angela nak wezamela.
2 Logo Yowangu watabi pugu keriya piyeng mabiyeng kozak kaiya keya pugu kairik pi Anotogi ngago puragi wameikta Yisu Kilisigu kimeike walimizi puragi langai wameik kai.

3 Tamizeige nak kapiya kalike mizagiyengki kozak kai perik mei purik Anotogo piyegi wazono kelemiyagi keya tamizeige nakko meiyagalege nak kerewiya logowekke ngago purago kai piyeng mabiyeng mizi purik Anotogo piyegirau wazono kelemiyagi purik watabi piyeng mabiyeng ngizi mizagirik weik merekerikki wiyeke.

4 Ne Yowan ne ngabelak Asiya meibekke Yisuyegi ngizi kumuli kongkirigesen melenazik keya nazikka neyau piyengki ngago kozak yeiyagi naragi langai kapiya perik lende miza yani.

Anoto yokopekke yolubek keya koka wizagomabok keya wangki yolugi mabok keya Anotogi tundikki wirege kung melenazik keya nazikka neyau yolu puwili

5 keya Yisu Kilisigurau iniyegi wazonora keya ngezege sara wilik kang inuguyengke yani pani. Yisu Kilisi Anotoyaga ngago ngizi lewa pura kozak kai wilibekpek keya pi were ibendaga yangalekta wazamiya logo ngereke ibengki onobek keya pi ngai ngabelakpekke koyi kambeli puwili mabuwiliyegi ngaibek.

Pi teniyegi keli keya pugu ibeng sa puraga iwi kubulabokko teni kaileyengka wila wazaya legi yeik pugura yongolok meiweki.

6 Keya pugu teni pigi ngai pugu ngai yolumek miziweki wazayi keya pugu teni Anoto pugubek keya pigi Mangobekki yombanu nazuwagawiligi wiyeke piyegi kangweki keremiza. Ei, piyegi ngaiwaktik keya kozang watabi mabiyengki ngaiwekira wok mabiyeng wizagomagi. Wameik panu.

7 Keriyi, pi kozainumbekke yungke Anotogi kozanda keya ngaiwaktik kiling lewa logo wire mabiyengko pakelagi keya ulogo pi wizang yowa puwiligi yango keya marekngangwiligurau pakelagi. Keya yongkambanu ngabelakpekkewili mabuwili ingkisagi purik puwili pugu ngangang yanagi puragi kazi kopong. Pura pilik mizagi. Wameik panu.

8 Yemizibek Anotogo pelik kai, Ne werebek keya ne mabok kalik panugebek, ne makngeze solo walerik keya ne makngeze kangkalirik, ne mabek yolubek keya koka wizagomabek keya ngoluk

wangki wizagomagibek, ne kozang yemanerago kolabek, kai.

9 Ne Yowan ini kiling Yisuyegi ngizi kumulibek keya Yisu kiling sawela purikka tonuwa kemenak ngai puguragi kulengke koyimowei teni Yisugu yeik yelakkelek yoluweki yani pura wara logo tonuwa ngangang wageli kele kapura tonuwago piyegi ngizi kumuli puragi tonuwa yeik kozang panu kebangkelara yolu. Ne nawiliyegi Anotogi ngagoragi langai kozak yei keya nogo Yisu Kilisiyegi langai iwaka puragi langai puwiliyegi kozak yeirikki wiyeke puwiliyaga nawiligu ne ilibu Patomoso meileige puwiligu wigira wezabek niza warara koya.

10 Yemizibekki wokpek logo Sondabek meibekke Anotogi Kung Walekpokko korik nogowekke pangka pangka sa logo ne kerewiyiraige pura yenge negi kezangka kili sangubekki ngagorago kailik kai nara ngalizi panu ngago kaiyageya mamiza.

11 Logo kilirago pelik kai, Nugu keriyi piyeng lende mize logo kapiyarik Yisuyegi ngizi kumuli kongkirigesen melenazik keya nazikka neyau pobilik mei piyengki wezamele, Epese keya Simena keya Pegamang keya Tayataira keya Sarisi keya Pilarelepiya keya Leyorisiya, mei piyengke wezamele, kai.

12 Logo kili neyegi ngago kaiyageya puragi ne keriyiweki ne yongolikta sa. Logo ne yongolikta si keya tapakeleige pura wak yokolong melenazik keya nazikka neyauyeng koliyengka keremizayeng wizilege logo piyengki ngalege lamyeng

wiramiyagi nayeng keremiza wizilege.
13 Keya piyengki tepekke yombanu wezalik nak luweza. Pi melewangka yokolong panu pongo ingeyaugi pangka narik wakiya keya ngelelendaga pikang koliyengka keremiza nak tiya.
14 Keya kebi nganelek pugura liyeng memengwiligi kebi nganelek wilangka panu piyeng kelik logo kozainung wilangkabek kelik keya wire puguyau ngai korik lewa.
15 Keya inge puguyau ngayeng wang yezi yemanezikke waliya wizigeya ngorageya purik kelik ngori keya pugu ngago kaira wizambekke kailau yemanerikki ngai ngagomek kelik.
16 Keya pigi mele ngaigezuwagazikke pelewe melenazik keya nazikka neyau wara keya lang yokolong wale neyau walingina logo ngaimokko lewege nawek kiligawere puguraga lewagela. Keya wiregawere pugura yokmokko yoklongko ngaiwak wiya pilik ngaiwak wiya.

17 Logo ne piyegi pakelawekke ne ibeng wezabek inge puguyaugi ngezege ulu walara wiziya. Pulaga pugu mele ngai puguzikku ne luweza wazaniya logo pelik kai, Ni neyegi iwaka, legi kazi mizi wak. Ne werebek keya ne mabok kalik panugebek.
18 Ne wik yolubek. Keya ne ibeng sa kapura keriye, ne wik yolu keya wik wizagomagi. Keya kazing ibendagimek keya kaile ibeng puwiligi kungwiligi yereng puragi kozanda nogo wara.
19 Tegi nugu keriya piyeng keya nugu weik keriyi piyeng keya wangki lewagelagi piyengki langai lende mize, kai.

20 Pulaga pugu mawinda pelik kai, Nogo niyegi
pelewe melenazik keya nazikka neyau mele
ngai nogozikke wara piyengki solorik keya
wak koliyengka keremiza logo melenazik keya
nazikka neyau piyeng kiling piyengki ngalege
lamyeng wiramiweki keremiza piyengki solorik
kozak neiweki. Pelewe melenazik keya nazikka
neyau piyeng ngago orowei mizi Yisuyegi ngizi
kumuli kongkirigesen melenazik keya nazikka
neyau piyengkiwili keya wakyeng kiling lamyeng
wiramiweki piyeng ngizi kumuli kongkirigesen
melenazik keya nazikka neyau piyeng, kai.

2

1 Paka Epese pulogo kongkirigesendikke ngago
orowei mizibekyegi kapiya narik pelik lende
mize, Ngago peyeng yombanu pelewe melenazik
keya nazikka neyau mele ngai puguzikke wara
keya wak melenazik keya nazikka neyau kiling
watabi lamyeng wiramiweki keremiza piyengki
tepek neing wei mizibokkoyeng.

2 Logo pokko pelik kai, Inugu mizi piyeng ne
iwaka. Inugu yawe kozang mizi keya kaile mizi-
wiligi tepekke kozang yolu purik ne iwaka. Keya
ini kaile mizi puwiliyegi kiyebuk keya ini aposolo
ngiziwili kisi kapura ngizi ono puwili yang keleya
logo pakela kapura wameik ikuyogorikwili purik
ne iwaka.
3 Nawiligu iniyegi kaile kaile keleyi keya mizi
piyengki ini kozang sara yolu keya yelakkelek
yolu keya ini nogowili kisirikki wiyeke kuneng
kolokngagono inuwayegi wiriya kapura inuwa

pilik piyengki kiyebuk sende ono purikkirau ne iwaka.
4 Kapura nogo kele inuwayegi pobilik purikki kaile keriyi, purik inugu mabek wang perikke neyegi keli perik koka ini solo ngizi kumulawekke neyegi kela pilik ono songono keli.
5 Inugu koka solo neyegi kela puragi kumuli logo kaile inuguyengki kuneng mizi logo weik kaile inugu mizi piyengka kowita logo koka inugu mizageya koya mabilik mizi. Kapura tamizeige ini kaile inuguyengka kowiti ono purik ne nguk namizi kanda lam inuwayegi ngorageya pok wamelagi logo inuwa yeik sawiyagi.
6 Kapura wameik inuwago wazono mizi narik kele pelik purik, ini yombanu Nikolasiwili mei puwiligu mizi piyengki nogo kumbak mizi pilik inirau kumbak mizi.
7 Tamizeige ini kerangangyeng kilingwili mabura Anotogi Kung Walekpokko kongkirige-senyengki ngizi kumuliwiliyegi yei piyengki waberek panu kerewiyi. Pugu pelik kai, Nogo yombanu Yisugiwilirikki wiyeke kuneng yani keya ngangang keleyiyeng ulageya pilik puwiliyegi yengelei wik wizagomagiragi Anotogi yawe Paladisi meileigi yungke yolu puleiga nagiweki pangkara yanagi, kai.

8 Paka Simena pulogo kongkirigesendikke ngago orowei mizibekyegi kapiya narik pelik lende mize, Ngago peyeng yombanu werebek keya mabok kalik panugebek keya mabok ibeng logo ngereke yangalekta wik yolubokkoyeng.
9 Nogo kuneng inuguyengki iwaka. Ini

ngabelakpekke pelege watabigi yeik purik ne iwaka kapura ini kumbekki watabiyengko kola. Yombanu Yudawili kisi kapura yenge wilek kang puwiligiyengke Yuda ngizi ono puwiligu iniyegi langai ngago korowali kisi piyengki ne iwaka. Puwili Yisuyegi kiyebuk miza legi puwili yombanu Sadangkiwili.

10 Keya inugu kuneng keya ngangang wageliweki mizi puragi kazi mizi nagani. Nogo iniyegi kozak yei, Sadangko ini Yisuyegi kezanga manibene keleyiweki ini nawili ngaigu wigirimakka wazayagi logo wok meleyaugi pangka ini ngangang mizagi. Kapura neyegi ngizi panu kiriwei koyizo puwiligu ini yela logo ibengki kele kapura, pulaga nogo ini peraisi paka ngalege ngaiwak koyimagiragirik yanagine.

11 Tamizeige ini kerangangyeng kilingwili mabura Anotogi Kung Walekpokko kongkirige-senyengki ngizi kumuliwiliyegi yei piyengki waberek panu kerewiyi. Pugu pelik kai, Yombanu Yisugiwilirikki wiyeke kuneng yani keya ngangang keleyiyeng ulageya mologaboktau kemenak ibeng wizagomagiragi ngangang pura weiyagi ono. Kemenak ibeng wizagomagi pura Kalike Ibengkira meira.

12 Paka Pegamang pulogo kongkirigesendikke ngago orowei mizibekyegi kapiya narik pelik lende mize, Peyeng yombanu lang yokolong wale neyau walinginawek warabokki ngagoyeng.

13 Inugu yolu pulumeng ne iwaka. Sadang pulu-mengka wizimowei kaileyengki kazing pumokki ngai purik ne iwaka. Kapura ini ngoluk ne keya

yeik negi puragi ngizi kumulageya. Keya Antipa kili nogora weiya logo ngago kaiyabek Sadangyegi kiriwei miziwiligu ulawekke inirau inugu neyegi ngizi kumuli pura wiya ono purik ne iwaka.

14 Kapura nogo kele inuwayegi pobilik peyengki kaile keriyi, purik inuwagi tepekka nawili yombanu Anotogi wameiktaga nalikyeng waligeleyi Palam meibokko waligeleyiyengki kiriwei mizi. Palambokko yombanu King Ngai Palak meibokko Isileiliwili anoto ikuyogorikwiligi kungyengki ngeragi opa miza piyeng na keya kazing nakki yongokpumele ma kerekpubek kiling iwek koli pumokko kaile miziweki keleyibene waligelemiya.

15 Keya pobiliktiktau inuwagi tepekka nawili yombanu Nikolasiwiligu korowali waligeleyi piyengki kiriwei mizageya puloge.

16 Tegi kaile inuguyengki kuneng mizi logo kaile inuguyengka kowiti kapura tamizeige ini pilik mizagirikki kiyebuk purik mabura ne iniyegi ngezangai lewagi logo lang yokolong kili nogoraga lewagela puwekko ini yongkambu pilik mizi puwiliyegi ngai mizagi.

17 Tamizeige ini kerangangyeng kilingwili mabura Anotogi Kung Walekpokko kongkirigesenyengki ngizi kumuliwiliyegi yei piyengki waberek panu kerewiyi. Pugu pelik kai, Nogo yombanu Yisugiwilirikki wiyeke kuneng yani keya ngangang keleyiyeng ulageya puwili ngeragi Manayeng meiyeng logo liwik wiya yolu piyengka yani keya nak nakyegi king wilangka yeik wik puwiligiyeng lende miza wazamiyayeng yanagi logo king piyeng wei puwili ngezewiligu yeik

piyengki iwakagi kapura nawiligurau iwakagi ono.

18 Paka Tayataira pulogo kongkirigesendikke ngago orowei mizibekyegi kapiya narik pelik lende mize, Ngago peyeng Anotogi Marek wireyau ngai korik lewa keya ingeyau ngayeng wang yezizikke waliya wizigeya ngori purik kelik ngoribokki ngagoyeng.
19 Inugu mizi piyeng nogo iwaka. Ini yongkambanu mamokyegi keli keya ini neyegi ngizi kumuli keya ini nawiliyegi saweli purik ne iwaka. Kuneng kolokngagono inuwayegi lewagela kapura inuwa yeik yelakkelek yolu keya kozang yolu keya inuwa solo ngizi kumulawekkerik yawe wazono miza kapura perik yawe inugu miziyeng wazono panu purik ne iwaka.
20 Kapura nogo kele inuwayegi pobilik purikki kaile keriyi, purik inuwago Sesebele yongok ngezemologo pi Anotoyaga ngagoyeng weiya logo kozak kaimele kaimologo neyegi yawe miziwiliyegi kazing yongkambu mizi keya pilik mizi pumok kaile onomek yei purik waligeleyi pani mizi. Pugu yongkambu weiya ono puwili kazing yongkambu mizimekke mizibene keleyi keya wata anoto ikuyogorikwiligi kungyengki opa miza piyeng nibene keleyi.
21 Nogo pi kaile pigi piyengka kowitibene tek yokolong narik mana kapura pi pilik mizagirikki kiyebuk.

22 Ngago peragi kerewiyi. Nogo pi keya pi kiling kazing yongkambu mizimekke miza puwili mabuwili kemegeme yemane namekka mizibene

keleyagi logo yongkambanu puwili pumolo kiling mizi piyengka kowiti ono purik mabura puwili ngangang yemane panu wagelagi.

23 Keya piyegi kiriwei puwilirau nogo yelagi logo Yisuyegi ngizi kumuli kongkirigesen mabiyengko ne yombanuwiligi kangka keya keliyengki iwakabek purikki iwaka sibene. Keya ini nak nakko miza piyengki ngane nogo kangayeng yanagi.

24 Mena ne weik ngereke Tayataira pulogo ini Sesebelego kaile waligeleyi piyengki kiriwei mizi ono keya Sadangki liwik panuyeng kai piyengki iwaka sa ono pilik puwiliyegi ne pelik yei, nogo-rau iniyegi mawinda kuneng nayeng yanagi ono.

25 Kapura ne lewarikka ini wazono inugu mizi piyengki kele kozang kiriwei kaiyageya koyizo.

26 Keya yombanu nogowilirikki wiyeke kuneng yani keya ngangang keleyiyeng ulageya puwili logo nogo kelira mizi kang kang ibeng si ngizige wiyi puwiliyegi ngabelak mabiyengki kozang ngai wiziyagi pura yanagi.

27 Puwili Kapiya Walektikke pobilik kaiya pelik mizagi,

Pilik puwili ngayeng nayeng kebangkela koyimowei puwiliyegi ngaigi keya pilik puwiligu kaile kaile miza puwili neneng ngelagelega wezayelagi. *Ingi Sam 2:9*

Puwili negi Mangobekyaga kozang ngai wiziyagi pura ulogo nogo weiya logo yolu mabilik puwili weiyagi.

28 Keya pilik puwiliyegi nogo pelewe wangane lewamolo yanagi.

29 Tegi tamizeige ini kerangangyeng kilingwili mabura Anotogi Kung Walekpokko kongkirigesenyengki ngizi kumuliwiliyegi yei piyengki waberek panu kerewiyi.

3

1 Paka Sarisi pulogo kongkirigesendikke ngago orowei mizibekyegi kapiya narik pelik lende mize, Ngago peyeng Anotogi kung melenazik keya nazikka neyau puwili keya pelewe melenazik keya nazikka neyau puwili kebangkela yolubokki ngagoyeng. Inugu mizi piyeng nogo iwaka. Nawiligu kisirik ini kazing kumbekki lewengke wirere yolu puragi yeikta kilingwili kisi kapura pilik ono inuwa kazing kumbekki lewengkerik inuwa ibeng.

2 Mena wireyeng ngaiwili. Purik nogo pakelarik inugu inigi tepekke watabi mizi piyengka Anotogi wiregerau pangka narik ono legi kazing kumbekki lewengke tek muneng wirere yolu pungezirau kemenak ibendikka, ngeragi kumbekkiyengka mani.

3 Tegi inugu ngago were kerewiya logo pangkara miza puragi kumuli logo kerewiya logo kaile inuguyengki kuneng miza logo kaile piyengka kowiti. Kapura tamizeige ini wireyeng ngaiwili ono mabura ne ini ngagozak keleyiweki ngowei wezabek nguk namizi tabundagi logo ne talikwekke inuwayegi lewagi miza purik inuwa lusuweigi.

4 Kapura Sarisi pulogo nawili ngoluk kaileyengki panga yungke kuna ono. Logo pilik puwili ne kiling yo keya to mizagiwili

logo wilangkayeng wakiyagiwili, purik Anotogo pakelarik puwili pangkawili.

5 Keya yombanu nogowilirikki wiyeke kuneng yani keya ngangang keleyiyeng ulageya mologaboktau yaka puwili kelik wilangkayeng wakiyagi. Nogorau pilik mologabokki yeikta kapiya wik koyimagiwiligi yeikyeng lende miza purikka tumulagi ono segeya negi Mangobek keya angela puguwiligi wirege yeik pugura kozak kaiyagi.

6 Tamizeige ini kerangangyeng kilingwili mabura Anotogi Kung Walekpokko kongkirige-senyengke ngizi kumuliwiliyegi yei piyengki waberek kerewiyi.

7 Paka Pilarelepiya pulogo kongkirigesendikke ngago orowei mizibekyegi kapiya narik pelik lende mize, Ngago peyeng yombanu kaile nangezirau ono Anotoyagabok keya Mesiya ngizibok keya Tawitigi ki Yirusalem wiktagi kandik tiyibokki ngagoyeng. Pugu tiyi piyeng nakkorau waliyagi ono keya pugu waliyi piyeng nakkorau tiyagi ono.

8 Inuwago mizi piyeng nogo iwaka. Ini kozang ono purik ne iwaka kapura ini nogo kaiyengki kerewiyagi purikki kozang miza keya ini yeik no-goragi kezanga mana ono. Tegi nogo iniyegi kang nakkorau waliyagi onorik tiya yowiya.

9 Kerewiyi. Sadangki yongkambanu yenge wilek kang puwiligiyengke yungke Yuda onowili kapura ngaigu Yudawili kisi puwili nogo mizagewiyege puwili inigi wirege kanda

iniyegi ingeyeng laliya yani nangai, logo puwili mabuwiligu ne inuwayegi keli kisi nangai.

10 Keya ini nogo kunengyengki purik kozang koyiweki yeiya pura kebangkelara koya legi nogorau mabilik ini teng yongkambanu mabuwiliyegi kuneng yemane panu wiriyagi logo yongkambanu ngabelakpekkimek mamok yang keleyiweki puraga waberek iza warara wiziyagi.

11 Ne lewagi mereke. Legi inigi wameiktagi ngizi kumuli pura keya keli wara yolu piyau kozang kebangkelara koyi logo nakko ini peraisirik weiyagirikka kawiye waliweki keleya nelegi.

12 Keya yombanu nogowilirikki wiyeke kuneng yani keya ngangang keleyiyeng ulageya mologabok nogo Anotogi ngezege wizeibene kelemiyagi logo pi tung puriktau ngereke wiyagi ono. Pigi ngalege nogo Anoto nogobekki yeikta keya Anoto nogobekki yerenda, Yirusalem wiktagi yeiktarau miza wazamiyagi logo yereng pura paka ngalege Anoto nogobekyaga punda wirageyagi. Keya yeik wik negi purarau pigi ngalege miza wazamiyagi.

13 Tamizeige ini kerangangyeng kilingwili mabura Anotogi Kung Walekpokko kongkirigesenyengki ngizi kumuliwiliyegi yei piyengki waberek kerewiyi.

14 Panga Leyorisiya pulogo kongkirigesendikke ngago orowei mizibekyegi kapiya narik pelik lende mize, Ngago peyeng Wameik Panubekyagayeng keya luwezara kozang yolubek keya wok mabiyeng pangkayeng mizi wilibekpek

keya watabi walaka piyeng keya mabek piyeng keya wangki wizagomagi piyengki langai wameikyeng kozak kaibek keya Anotogo watabi keremiza piyengki solorikki ngagoyeng.

15 Inuwago miza piyeng ne iwaka. Ini neyegirau keli ono keya neyegirau kumbak ono purik ne iwaka. Ini neyegi ngizi keli ma neyegi ngizi kumbak miza purikki ne keriyagi keli perikki.

16 Kapura ini neyegirau keli ono keya neyegirau kumbak ono miza legi ne ini neyaga kungiza melagi.

17 Purik inugu ini makngezeyegi langai pelik kisi, Teni watabiyengko kola keya mabiyengkirik pangka keya kazing kumbekki lewengke piyeng teni pangka kisi. Kapura kazing kumbekki lewengkerik ini kamakaile sara yolu keya yalekke sara yolu keya watabigi yeik keya wire kusa keya komozilik yolu purikki ini keriya ono.

18 Pilik legi nogo inuwayegi pelik yei, watabi kumbekki koli wezayeng negi piyengka wei logo watabi kumbekki piyengko kolawili miziweki. Keya pangka nogorago melewangka wilangka wezarik inigi kendek ngelaimekke komozilik yolu pura ngokmaniweki. Keya marasing kumbekki wireyauge wiyagi nayeng wei logo wire inuguyeng ngaiwila logo kazing kumbekki lewengki pakeli nangaiweki mena.

19 Nogo keli puwili nogo ngalik yei keya waligeleyi. Legi nguk namizi kazing kaile inigi piyengki kuneng miza logo kaile inuguyengka kowiti.

20 Kerewiyi. Ne kandikke wizimowei ketakketak mizi, tamizeige nakko kili nogoragi kerewiya logo kandik tiyi purik mabura ne i pugumakke

kiliya wiriyagi logo pi kiling ngeragi nagi keya pi
ne kiling ngeragi nagi.
21 Keya yombanu nogowilirikki wiyeke
kuneng yani keya ngangang keleyiyeng
ulageya mologabokyegi nogo tung mogosa
wizimowei yongkambanuwiliyegi ngaigirikke
ne kiling mogosiweki pangkara managi, ne negi
Mangobekkibektikki wiyeke kuneng nani keya
ngangang keleniyeng ula logo negi Mangobokko
tung mogosa wizimowei ngairikke ne mogosa
mabilik.
22 Tamizeige ini kerangangyeng kilingwili
mabura Anotogi Kung Walekpokko kongkirige-
sengki ngizi kumuliwiliyegi yei piyengki
kerewiyi.

4

1 Pilik miza logo pulaga ne pakeliraige pura
negi wirege kang narik paka ngalege tiya wizilege.
Logo kili sangu wezabek yaka neyegi ngolukku
ngago kai purago pelik kai, Ngalege pelege koli
logo kalike lewa kelagiyengki nogo waligeleni-
weki mena, kai.
2 Nguk namizi ne Kung Walekpokko neyegi kola
logo ne paka ngalege nobiyeng miza. Logo negi
wirege tung ngai nakkarik wizilege logo purikke
yombanu nak mogosa.
3 Logo mogosabokki wiregawerera king
simbele langiyi Saspa meibek keya king wago
Koniliyang meibek kelik. Keya kobolaulau king
kabeng Emeralibek meibek kelikpokko ngai
yemanebekki tung purik yawereng kelemiya.

4 Logo tung yombu nak keya pongo ingenazikka
mangobektau onoyengko yaka tung ngai
yemanebekki purik yawereng kelemiya logo
piyengke ngaiwili pangka pangka mogosa.
Puwili wilangkayeng wakiya logo kilulung
King Ngaiwiligu wakiyi pulangai koliyengka
keremizayeng wakiya.
5 Keya yaka tung ngai yemanebekki purikka
langka wililik mizi keya ngai ngago kaiya meli
keya lendik liyi. Keya tung ngai yemanebekki
purikki wirege lang langiya melenazik keya
nazikka neyau luwe ngorageya. Puwili Anotogi
kung melenazik keya nazikka neyauwili.
6 Keya wizambekki pangka kalasiyeng
kelik wela mela panu nayendau tung ngai
yemanebekkirikke wirege wizilege. Keya
tung ngai yemanebekkirik keya ngaiwiligirau
tepekke watabi wik yolu nayengko tung ngai
yemanebekkirik yawereng kelemiya logo
wiregawererarau keya yenge kezangkariktau
wire kolokngagono lewawili.
7 Yaka watabi wik yolu piyengka weremek keri
pusi yemane Laiyongmek mei pumok kelik keya
pumokki kelengkemek liyeng kau kerekmek ke-
lik keya pumokki kelengkemekki wiregawerera
yombanuwili kelik keya kalik panumek winak
yezigok porora kangmek kelik.
8 Logo piyeng mabiyeng namek sabeng
melenazik keya nazikka narik lewi miza logo
sabengyengki yengezega yeke korikwekke
purik maburik wireyengko kola. Logo kusaga
yoklongko piyeng mabiyeng puwili pelik wilibek
ingi meiyageya,

Yemizibek Anoto kozang yemanerago kolabok, Walek, Walek, Walek, pi kaileyendau onobek pi koka wizagomabek, mabek yolubek keya ngoluk wangki wizagomagibek, meiyageya.

9 Watabi mangobektau ono yaka wik yolu piyeng tung ngai yemanebekkirikke mogosa logo wizagomagibokyegi ingi ngaiwak pugurik keya yeik pugura yongolok mei keya wazono meiyagiyeng mei mizi.

10 Logo puwili pilik miziwekkerik ngai yombu nak keya mangobektau ono puwili ngai yemanebekki tundikke mogosabokki wirege ingeyeng laliya logo pi wizagomagibokyegi ya kumuli mizi. Puwili kilulung puwiligu wakiya piyeng pugusagelega ngai yemanebekki tundikke wirege wiya logo pelik kisi mizi,

11 Yemizi tonugubek keya Anoto tonugubek nugu watabi mabiyeng keremiza keya keli nugurago mizagewiyege puwili wik yolu pura kilindikki wiyeke yongkambanuwiligu ni ngaiwaktik nani keya yeik nugura yongolok mei keya kozanda mabura nugura kisi purik pangka, kisi mizi.

5

1 Pulaga ne pakeliraige pura paka ngai yemanebekki tundikke mogosabokki mele ngaigezuwagazikke kapiya wale mabiyauge lende miza narik wizilege logo kapiyarik silok melenazik keya nazikka neyauyengko silok tiya logo wizangkiyebokko ngai kozang kelemiya

logo mak nayeng miza wazamiya logo ngaingai liya puwekke nakkorau ngoluk tiya ono purikki walimiziweki.

2 Keya nogo angela kozang kili ngai ngago yemanera kiling nak pakela. Logo pi kek kaira kiling pelik nguk kai, Pangka takko wizangkiyebek sopela logo kapiyarikke silok tiya piyeng wila logo kapiyarik welelagi, kai.

3 Kapura paka ngalege ma pongo ngabelakpekke ma yenge ngabelakpekki yungka nakkorau kapiyarik welelagi langai ono ma kapiyarikki yungkerau pakelagi langai ono.

4 Logo ne ingi yemane panu kaiya purik pangka kapiyarik welela logo yenge yungke pakelagiweki naktau onorikki wiyeke.

5 Pulaga ngaiwiliyaga nakko neyegi pelik kai, Ingkei wak, pakele. Laiyong Yudagi ngaimekkamek keya Tawitigi yeligagangmekkabek mizabokko kaileyengki kozanda ula logo pugu silokyeng wila wizigeya kapiyarik welelagi, kai.

6 Pulaga ne keriyiraige pura liyeng memeng kong namek ngai yombu nak keya mangobektau ono puwili keya watabi wik yolu piyengkorau yawereng kelemiyara ngai yemanebekki tundikke wirege luweza wizilege. Logo liyeng memeng kongmekki korikwekke ngalege wizing kung koka pi ibeng sibene kelemiya piyeng wizilege kapura pi ngereke wik yangalekta weik yolu. Pi kari melenazik keya nazikka neyau lewa keya wireyendau melenazik keya nazikka neyau lewa logo piyeng Anotogi kung melenazik keya nazikka neyau ngabelakpekki pangka pangka wezayela puwili.

7 Liyeng memeng kongmek kanda ngai
yemanebekki tundikke mogosabokki mele
ngaigezuwagazikka kapiyarik weiya.
8 Logo pi weiya logowekke ngai yombu nak
keya mangobektau ono piyeng keya watabi
wik yolu mangobektau ono piyendau liyeng
memeng kongmekki wirege ingeyeng laliya.
Ngaiwili mabuwili nak kita nara wara keya
peleng kululangka koliyengka keremizayeng
nak nawek miza logo piyengka yolak kukngizi
keliyeng lewa logo piyeng yongkambanu Kilisigi
puwiligi waberekyeng.
9 Logo puwili ingi wik narik pelik mei, Ni
pangka kapiyarik weiya logo silokyeng
wilagibek. Purik ni nela logo iwi nugubekki
ngane ngai mabiyeng keya ngago yeik
mabiyeng keya yongkambanu mabuwili
keya ngabelak mabiyengka Anotogi
yongkambanuwili kaileyengka wila
wazaya logo Anotoyegi iza mana.
10 Nugu puwili nigi ngai nugu ngai yolumek
miziweki keremizi keya puwili nazuwagawiligi
wiyeke Anotoyegi kangweki keremiza logo
Anotoyegi yawe miziweki keya puwiligu
ngabelakpekke ngaigi, mei.
11 Pulaga ne pakeliraige pura angela
kolokngagonowiligi kiliyengki ne kerewiya.
Puwili sangkelarik tausen kolokngagono keya
miliyon kolokngagonogi langai. Puwiligu ngai
yemanebekki tundik keya watabi wik yolu
mangobektau ono piyeng keya ngaiwilirau
yawereng keleya.
12 Logo puwili ngalizi pelik ingi mei,

Liyeng memeng kong ula pumok pangkara keya watabi keremungkeyeng keya kangka yemanebek keya kozang yemanera kilindikki wiyeke yongkambanuwiligu yeik pugura yongolok mei keya ngaiwaktik mani keya piyegi wilik kagowing mei purik pangka, mei.

13 Pulaga watabi ngalega ngabelakka keremiza piyeng mabiyeng keya yenge ngabelakpekke yungke piyeng keya wizambekke piyeng keya piyengke yolu piyeng mabiyeng pelik ingi meirikki ne kerewiya,

Ngai yemanebekki tundikke mogosabok keya liyeng memeng kongmekyegi ngago wilik kagowing mabiyeng keya yeik yemanera keya ngaiwaktik keya kozandarau wok mabiyeng koyimagi, mei.

14 Logo watabi wik yolu mangobektau ono piyengko pelik kisi, Wameik panu. Pulaga ngaiwili ingeyeng laliya logo piyegi ya kumuli.

6

1 Pulaga ne keriyiraige pura liyeng memeng kongmek weik silok melenazik keya nazikka neyau piyengka werebek weik wili logo watabi wik yolu mangobektau ono piyengka kili ngai ngagora lendik kelik kai namokko pelik kairikki ne kerewiya, Koli, kai.

2 Pulaga ne pakeliraige pura liyeng osi wilangka namek wizilege. Logo pumokki ngalege mogosabek lei nalek kebangkela logo puwiligu pi kilulung koliyengka keremiza logo King Ngaiwiligu

wakiyi pilik nak mana. Pi ulogo ngai kolokn-
gagonoge lewege miza logo weik ngai naragerau
lewege miza meliweki kang.

3 Pulaga liyeng memeng kongmek silok narik
ngereke wila logo watabi wik yolu piyengka
kalikemokko pelik kairikki ne kerewiya, Koli,
kairikki.

4 Pulaga osi wago namek ngereke lewagela.
Logo puwiligu pumokki ngalege mogosabek nga-
belakpekka yayeng kuzige sa yolu pura weibene
kozanda mana keya yombanuwili nakko nak
ulibene keleyiweki. Puwiligu pi lang bainak yoko-
long nawek mana.

5 Pulaga liyeng memeng kongmek ngereke silok
narik wila logo watabi wik yolu piyengka ngereke
kalike namokko pelik kairikki ne kerewiya, Koli,
kairikki. Logo ne keriyiraige pura osi kusabanu
namek lewagela. Logo pumokki ngalege mogos-
abek kak nak melege kebangkela wararikki ne
pakela.

6 Pulaga kili nara kelik nara watabi wik yolu
piyengki tepekka lewa wezalik lewarikki ne
kerewiya. Logo pugu kakpek melege kebangkela
warabekyegi pelik mei, Yombanu nak kolu ngek
wilangka narik weiyagi keli puwekke purik
mabura kolu ngek kak mangobektau ono pela
mane logo pugu king wok nakka ngane yawe
miza piyeng mongone, ma yombanu nak kolu
ngek kusabanu narik weiyagi keli puwekke purik
mabura kolu ngek kak meleyau keya pongo
ingenazikka neyau pela mane logo pugu king
wok nakka ngane yawe miza piyeng mongone.

Kapura weliyeng keya kai waingyengki kingyeng
ngalege kelemi nagani, kai.
7 Pulaga liyeng memeng kongmek ngereke silok
narik wili logo watabi wik yolu piyengka ka-
lik panumokko pelik kairikki ne kerewiya, Koli,
kairikki.
8 Logo ne pakeliraige pura osi simengkaime
namek lewagela. Logo pumokki ngalege mogos-
abekki yeikta, Kazing Ibendagimek, mei, pu-
laga piyegi kiriwei nakki yeikta, Yereng Kaile
Ibeng Puwiligi Kungwili Yolura, mei. Logo piyau
ngabelakpekka wale songono narikke ngaiweki
kozanda yana logo yombanuwili ngai keliyeng
keya yagasimek keya kemegemeyeng keya wata
ngai mizi pusurikkewiligu yelibene keleyiweki.
9 Pulaga liyeng memeng kongmek ngereke silok
narik wili. Pi pilik miziwekke ne pakeliraige pura
alataragi yengezege ngizi kumuli koka Anotogi
ngagora kozak kisi keya puragi ngizi panu kiriwei
kaiyageya koyarikki wiyeke yombanu kailewiligu
yela puwiligi wilek kangyeng wizilege.
10 Logo wilek kang piyengko ngalizi pelik
kek kisi, O Yemizibek, kozandago kolabek
watabi mabiyengki ngaibek, Kaile nayendau
onobek keya nugu kaiyeng ngizi panu mizibek,
talikwekke yombanu ngabelakpekkewili nugu
ngagozak keleyagi logo teni yela purikki wiyeke
ngangang yanagi, kisi.
11 Logo pugu wilek kangwili nak nak mele-
wangka wilangka yokolong wakiyagi narik keleya
logo mawinda tek narik leng mizara puwili kil-
ing yawe mizi keya ngizi kumuli Anotogo ngeze-
bekkiweki ulogo mabura sawiya puwili yombanu

kailewiligu puwili yela pilik puwilirau yela logo
weik yeik puwekkegine yeiya.
12 Pulaga liyeng memeng kongmek ngereke
silok narik wilirikki ne pakela. Pulaga kubu-
ruk yemane nak uli keya yokpek kagorik kusa-
banuyeng kelik kusabanu sa keya ngombek iwi
wezabek wago.
13 Pulaga pelewewili sabuk wilek koliyeng ke-
barekpokko miza logo wali pilik paka ngilum-
bekka pongo ngabelakpekke wali.
14 Keya ngilumbek komuyeng laliya logo tariyi
pilik nguk namizi tamek neing miza keya lewak
keya ilibu mabiyeng were yolurik segeya ngereke
nalege langai tomang sa miza.
15 Pulaga ngabelakpekke King Ngaiwili keya
ngaiwili keya amiwiligi ngai yemanewili keya
watabiyengko kolawili keya yeikyeng kiling
puwili keya ngai nakko kingyengki ngane weiya
logo piyegi yeik yawe mizi puwili keya yombanu
yeik puwilirau king ururuyeng keya king yemane
paka lewakyengkiyengke yenge kulengke liwik
sa.
16 Logo puwili lewakyeng keya kingyengki
pelik kek yei, Tenigi ngalege wali logo tung
ngai yemanebekkerikke mogosabokki wireyau
keya liyeng memeng kongmekki sisiktaga liwik
wezaye,
17 wok yemane sisik piyaugiragabek weik
pelege logo takko puragi kozang wiziyagi, yeirikki
Yowangu kerewiya.

7

1 Pilik miza logo ne ngereke keriyiraige pura an-

gela mangobektau ono ngabelakpekki wale mangobektau ono piyengke luwezara koyilege. Logo puwili kebarek wale mangobektau ono piyengka lewayeng ngabelakpek keya wizambek keya yengelei nayengkerau ula nelegi puwiligu kebangkelara yolu.

2 Keya angela nak panga yokmek lewagela laga punda lewarikki nogo pakela, logo piyegi Anoto wik yolubekki maktik ula. Logo pi angela mangobektau ono Anotogo ngabelakpek keya wizambektau kaile kaile miza melibene kozanda yana puwiliyegi ngalizi kek yei.

3 Logo pugu angela mangobektau ono puwiliyegi pelik yei, Inuwago ngabelakpek keya wizambek ma yengeleiyendau kebarekpokko kaile kaile mizi nagani, wiziya Anoto tenigibekyegi yawe mizi puwili luwagozayengke mak ula logowekkegine, yei.

4 Pulaga ne Yowanyegi Anotogo mak pugurik luwagozayengke ula puwili sangkelarik kozak neiya. Logo sangkelarik 144 tausen logo puwili Isileiliwiligi ngai meleyau keya ingenazikka neyauyengkawili.

5 Logo tausen meleyau keya ingenazikka neyau Yuragi ngaimekka,
keya tausen meleyau keya ingenazikka neyau Lubengki ngaimekka,
keya tausen meleyau keya ingenazikka neyau Katgi ngaimekka,
6 keya tausen meleyau keya ingenazikka neyau Asagi ngaimekka,
keya tausen meleyau keya ingenazikka neyau Natalaigi ngaimekka,

keya tausen meleyau keya ingenazikka neyau Manasegi ngaimekka,
7 keya tausen meleyau keya ingenazikka neyau Simiyongki ngaimekka,
keya tausen meleyau keya ingenazikka neyau Lebigi ngaimekka,
keya tausen meleyau keya ingenazikka neyau Isakki ngaimekka,
8 keya tausen meleyau keya ingenazikka neyau Sebulangki ngaimekka,
keya tausen meleyau keya ingenazikka neyau Yosepgi ngaimekka,
keya tausen meleyau keya ingenazikka neyau Peniyamigi ngaimekka, miza.

9 Pilik miza logo ne pakeliraige pura yongkambanu kolokngagono sangkelagi langai ono ngai mabiyengka keya ngabelak mabiyengka keya ngago yeik mabiyengka keya yongkambanu mabuwiliyagawili ngai yemanebekki tundik keya liyeng memeng kongmekki wirege luweza koyilege. Logo puwili melewangka wilangka yokolongyeng wakiyi keya kirekkirek kabuyeng meleyengke wara.
10 Logo puwili ngalizi pelik kisi, Teni yaliya wazayi pura Anoto tonugubek paka ngai yemanebekki tundikke mogosabok keya liyeng memeng kongmekyaga lewa, kisi.
11 Keya angelawili mabuwiligu ngai yemanebekki tundik keya ngaiwili keya watabi wik yolu mangobektau ono piyeng yawereng kelemiya. Logo angelawili ingeyeng laliya logo Anotoyegi ya kumulageya koyimowei

12 pelik kisi, Wameik panu. Anoto tonugubekyegi ngago wilik kagowing meiyeng keya ngaiwaktik keya kangka yemanebek keya wazono meiyeng keya yeik yemanera keya kozandarau wok mabiyeng wizagomagi. Wameik panu, kisi.

13 Pulaga ngaiwiliyaga nakko neyegi pelik nguk kai, Melewangka wilangka yokolongyeng wakiya puwili tawili keya puwili talaga lewawili, kai.
14 Legi nogo pelik kanga meiya, Yemanebek, ne lusuwei kapura ni kele iwaka, meiya. Logo pugu pelik kai, Puwili teng kuneng yemane panuyeng kilingwekke Anotogi ngagora kozak kisarikki wiyeke yombanuwiligu yelawili. Keya puwili kaile puwiligiyeng liyeng memeng kongmekki iwibokko kaigesarikki walimiziweki puwili melewangka wilangka yokolongyeng wakiyawili.
15 Logo piliktikki wiyeke puwili Anotogi tundikke wirege luwe yolu logo kusaga yoklongko piyeng mabiyeng paka ngalege pigi wirege piyegi yawe mizageya logo ngai yemanebekki tundikke mogosabokko puwili kiling wizagomagi keya puwiliyegi ngaigi.
16 Puwili mawinda yagasi mizagi ono ma kaigi kelagi ono keya yokpek ma watabi yezingei nayengkorau puwili ngoragi ono.
17 Purik liyeng memeng kongmek paka ngai yemanebekki tundikke libulibu yolubokko puwiliyegi ngaigi keya pugu kai wik wizagomagira yanibekke iza orowei kunagi. Keya Anotogo ingkilak puwiligiyeng tumula yowiyagi, kai.

8

1 Pulaga liyeng memeng kongmek silok
kangkali panurik wilawekkerik paka ngalege
lemeng tek narik ngagoluk panu wiziya.
2 Pulaga angela melenazik keya nazikka neyau
Anotogi wirege luwe yolu puwili nogo pakela.
Logo pugu puwiliyegi sangu melenazik keya
nazikka neyau yana.
3 Pulaga angela peleng yezi yolak kukngizi
keliyeng waliyi koliyengka keremiza nawek
wara nak kanda paka alataraga luweza.
Puwiligu pi kamba waliyiwekke kukngizi kelagi
kolokngagono mawinda yaka puwekke Kilisigi
yongkambanuwiligi waberekyengki ngalege
wiyi keya paka alata koliyengka keremiza logo
ngai yemanebekki tundikke wirege yolu puragi
ngalege Anotoyegi maniweki mana.
4 Logo angelabekki melezikka yaka kukngizi ke-
libene waliya piyengki yolakpek kiling kemenak
Kilisigi yongkambanuwiligi waberekyeng punda
paka Anotogi wirege kang.
5 Pulaga angelabek pelengwek weiya logo
alataraga yezi ngorageya puzikka yezi nayeng
kolagela pelengwekke wiya logo ngabelakpekke
wezamela logo lendik liyi keya lang keya wililik
mizi keya kuburuk nak tabunda.

6 Pulaga angela melenazik keya nazikka neyau
puwili weik sangu melenazik keya nazikka neyau
puwiligi piyeng tiyiweki kangkere mizi.
7 Logo angela werebek sangu pugubek tiya.
Logo kobo wilek aisiyeng kelikyeng keya yez-
iziktau ngelaming iwibek kiling ngabelakpekke

wali. Ngabelakpekki wale songono narik kemenak ngora kiliya keya yengelei ngabelak wale purikki pangkayeng kemenak ngora kiliya keya yengelik ngoliya ono pilik piyeng mabiyeng ngora kiliya.

8 Pulaga angela naktau sangu pugubek tiyi. Pulaga lewak yemane ngoriyi nak kelik nayeng panga wizambekke wezameli. Logo wizambekki wale songono narik iwi kaibek keremiza.

9 Wizambekke wale songono narikki pangka watabisi keya pulangai koyawili mabuwili ibeng keya wizambekke wale songono narikke pangka sik yemane kuna piyeng neneng keya ngane keleyayela.

10 Pulaga angela naktau sangu pugubek tiyi. Logo pelewe yemane langyeng kelik ngori namele paka ngilumbekka wei kayimeige kai yemaneyengke wale songono narikke wali keya kai songonoyengki walimiza.

11 Logo pelewemelegi yeikta, Walek Kelameli, mei. Logo kaiyengka wale songono narik walek kelameli. Keya kaiyeng walek kelameli kopong yombanu kolokngagono kai piyengka nawili ibeng.

12 Pulaga angela naktau sangu pugubek tiyi. Logo yokmekka wale songono narik keya ngombekka mabilik keya pelewewiliyaga mabilik kelemiya logo piyeng mabiyeng kusa, logo yoklongka wale songono narik kusa keya kusarikka wale songono narik kusa panu panu miziweki.

13 Pulaga ne pakeliraige pura winak yezigok namokko paka ngilumbekke porora kunimowei

ngalizi pelik kairikki ne kerewiya, O yalek keli. Yalek keli. Yongkambanu ngabelakpekkiwiliyegi yalek keli, angela neyauganak ngoluk sangu puwiligiyeng tiyi ono puwili tiyi puwekke puwiliyegi watabi korowali lewagelagi piyengki wiyeke yalek keli, kai.

9

1 Pulaga angela naktau sangu pugubek tiyi. Logo pelewe paka ngalega pongo ngabelakka wala namele wizilege nogo pakela. Logo Anotogo ki yungu yenge yungke kambelirikkibek piyegi mana.

2 Logo pelewemologo yungu yenge yungke kambelirikki kandik tiya logo purikki yungka yolak yezi yemane ngori piyengka yolak lewa piyeng kelik yolakpek welagela lewa. Logo yokmek keya ngilumbektau yaka yolakpokko ngokmorokta wiya logo kusabanu sa.

3 Keya yolakpekki yungka komulikwili punda ngabelakpekke wei miza meli logo Anotogo komulikwili yogowulungwiligu ngai mizi pilik ngai mizibene kozanda yana.

4 Puwiligu komulikwiliyegi yengelikyeng keya yengelei keya pulangaiyeng kaile kaile miza meli nagani, segeya yongkambanu Anotogi maktik luwagoza puwiligiyengke ono puwili kele ngangang keleyizo yeiya.

5 Puwili yombanu puwili yelagi ono kapura ngong melenazikki pangka ngangang yanageyaweki yeiya. Logo puwiligu ngangang kelagi pura yombanu yogowulung namokko limitabokko ngangang keli pilik kelagi.

6 Logo ngong melenazik piyengke pilik mizi-
wekke yongkambanu puwiligu ngezewili yeli-
weki mizi nangai kapura yeikki purik ibengki
purarau puwiliyegi wiriyagi ono. Keya puwili
ibengkiweki kelagi kapura ibengkira puwiliyaga
kazi kunagi.
7 Komulikwili osi ngairagi kangweki kangkere
miza yoluwili kelik. Kebiyengke kilulung
King Ngaiwiligu wakiyi koliyengka keremiza
piyeng kelik nayeng wakiya. Keya wiregawere
puwiligiyeng yombanuwiligi wiregawereyeng
kelik.
8 Keya kebi puwiligiyeng yongokwiligiyeng ke-
lik keya kili puwiligiyeng laiyongwiligiyeng kelik.
9 Keya puwiligu ngelelengke wakiyayeng
ngayeng korikyeng kelik keya sabeng
puwiligiyengki ngai ngagomek kailing kai ngai
yemane lewa wizigeya king yemaneyeng tukung
kai lewa pilik.
10 Keya sulu puwiligiyengki ngaira yogowu-
lungwiligiyeng kelik logo sulu puwiligiyengko
mizagewiyege puwili kozang yombanuwili ngong
melenazikke ngangang yanagira kiling.
11 Logo angela yungu yenge yungke kambe-
lirikki ngaibokko puwiliyegi ngai. Logo Iburu
ngago yeiktaga yeik pugura Abandong mei keya
Kirik ngago yeiktaga Apoliyong mei logo puragi
solorik neneng ngela melibek.
12 Togo watabi korowali were lewagelagiyeng
weik yeik kapura ngoluk mabilik neyau kalika
lewagi.
13 Pulaga angela naktau sangu pugubek
tiya. Pulaga kili nara alata Anotogi wirege

yolu koliyengka keremiza puragi kariyengki sobongyengka lewarikki ne kerewiya.

14 Logo kili purago angela yaka sangubek tiyabokyegi pelik mei, Kai yemane Yupereti meilingke angela mangobektau ono wigira yolu puwili wila wazaye, mei.

15 Angela mangobektau ono puwili kirisimasi peragi ngombek keya wokpekki awabek yawe puwiligira miziweki pulogo kangkere mizara wazayawili logo weik pugu puwili yombanu ngabelakpekke pumok mamokyaga wale songono narik yeliweki wila wazaya.

16 Ami osiwiligi ngalege mogosawiligi sangkelarik kozak kairikki ne kerewiyarik andet miliyon neyau.

17 Keya osiwili kiling osiwiligi ngalege mogosawiliyegi nogo pakelarikki ne kozak kaiweki. Osiwiligi kebiyeng laiyongwiligiyeng kelik keya kiligang puwiligiyengka yezi keya yolak keya salapa lewa. Puwiligu ngelelengke wakiyayeng wago logo yezi wezazik ngori keya kusabanu keya salapa wezabek simengkaime panu.

18 Logo puwiligi kiligangyengka yezi keya yolak keya salapa lewa piyengko ngabelakpekke yongkambanu puwiliyaga wale songono narik yela.

19 Keya osiwiliyegirik kozang puwiligira kiligang puwiligiyengke keya sulu puwiligiyengke. Logo sulu puwiligiyeng kemalewili kelik wizigeya kebiyeng kiling, logo piyengko yombanuwili ngangang yani.

20 Keya watabi yongkambanu yeliweki lewagela piyengko yela ono puwili ngoluk

puwiligu watabi kaile puwiligu mizi piyengki kuneng miza logo kaile puwiligu mizi piyengka kowita ono. Purik puwiligu kerewawili keya anoto ikuyogorik koli keya siliba keya brons keya king keya yengeleiyengka keremiza logo pakelagi langai ono keya kerewiyagi langai ono keya wei mizagi langai ono puwiliyegi ngoluk inge laliyageya keya ngago yeiyageya mizi.
21 Keya mabilik puwiligu yombanu uli keya watagak ngeli keya yongkambu mizi keya ngowei pilik piyengkarau kowiti ono.

10

1 Pulaga angela kozandago kola naktau paka ngalega punda lewarikki nogo pakela. Pi kozainung narik wakiya keya kobolaulau nak kebige wakiya. Wiregawere pugura yokmek kelik ngaiwak wiya keya inge puguyauga yezi wilekyeng punda wali.
2 Keya mele puguzikke kapiya songono welela narik wara. Pulaga inge ngaigezuwa puguzik wizambekke wiyi keya inge koranengke puguzik ngabelakpekke wiyi miza logo
3 laiyongmokko ngai ngiriring kailik ngalizi kek kai. Logo pi kek kaiyawekkerik leng melenazik keya nazikka neyauyengki kiliyeng ngago kisi.
4 Keya leng melenazik keya nazikka piyeng ngago kisawekke ne ngago piyengko kisi piyeng lende miziweki miza kapura paka ngalega kili narago pelik kairikki ne kerewiya, Lende mizi wak, keya nakyegi kozak mei nagani, kai.
5 Pulaga angela yaka ingenazik wizambekke keya ingenazik ngabelakpekke mizi yagalege

nogo keriyabok mele ngaigezuwaga puguzik paka ngalege langai yongolok mei.

6 Logo angelabokko Anoto wizagomagibek keya paka ngalege lemeng kiling watabi paka ngalege piyeng mabiyeng keremizabek keya ngabelakka lemeng kiling ngabelakka piyeng mabiyeng keremizabek keya wizambek kiling wizambekke piyeng mabiyeng keremizabekki yeiktaga wameik pobilik kai, Anoto wok panu yuke wiziyagi ono.

7 Kapura angela sangubek kangkali panu tiyibok sangu pugubek tiyi mabuwekke Anotogo piyegi yawe mizi koka ngagora Anotoyaga weiya logo kozak kisa puwiliyegi kozak yeiya mabilik pugu liwik sawiya yolu pura weik ngizi mizagi, kai.

8 Pulaga kili yaka paka ngalega neyegi ngago kaiya purago ngereke neyegi pelik kai, Angela wizambekke ingenazik keya ngabelakpekke ingenazik mizabokko kapiya marek songono melege warara yolu purik wei kune, kai.

9 Logo ne kanda angelabekyegi ne kapiyarik naniweki meiya. Logo pugu neyegi pelik kai, Weiya logo ne. Kanda yenge ya nuguraga purik walek keli penangai kapura kili nuguraga purik yabi wezara kolok keli penangai, kai.

10 Logo ne kapiya songonorik angelabekki melezikka weiya logo na. Logo kili nogoragarik yabi wezara kolok kapura kanda yenge yaragawekkerik ngereke walek.

11 Pulaga pugu neyegi pelik kozak neiya, Ni kalike mizagi piyengki mawinda kozak kaimo. Ni Anotogi ngago kalike yongkambanu

kolokngagonowili keya ngabelakyeng keya ngago yeikyeng keya King Ngaiwiliyegi lewagelagiyengki langai mawinda kozak yeimo, neiya.

11

1 Pulaga pugu ne wireng watabiyengki yokolondik sangkelagi nak nana logo pelik kai, Yangalekta Anotogi i walek yemanemak keya alataragi yokolondik sangkele keya i walek yemanemakke Anotoyegi inge laliyi keya ya kumulageya puwilirau sangkele.

2 Kapura i walek yemanemakke yenge yerengke lemeng pumokki yokolondik sangkeli nagani purik Anotogo lemeng pumok yongkambanu Yuda ono puwiliyegi yana legi. Puwiligu ngong yombu neyau keya neyaugi pangka yereng walekta Yirusalem meiragi ngalengale wei miza meli nangai.

3 Pulaga nogo ngago nogoyeng kozak kisagiyau wezayelagi logo piyau pekikyengka kagorik keremiza logo wakiyagi, puwiligu kaileyengki ya kuneng mizi puragi waligeleyiweki keya wok 1,260 piyengke piyau Anotoyaga ngagoyeng weiya logo kozak kisagi, kai.

4 Yaka ngagora kozak kisagi kisi piyau yengelei olipyau keya yengelei wang yokolonglei kiling watabi lamyeng wiramiyagiyau Anoto Yemizi ngabelakpekke ngaibekki wirege luwe yolu piyeng.

5 Tamizeige nakko kaile kaile keleyiweki mizi purik kiligawere piyaugiyauga yezizik puta mizi logo piyau kaile kaile keleyiweki mizi puwili yeli

mizi. Logo kazing pilikmekke piyau kaile kaile yaniweki mizagi puwili yelagi.

6 Keya yombanu piyauyegirik piyau ngagora kozak kisageya puwekke kobo kula nelegi ngilumbek waliyagirikki kozanda kiling. Keya piyau kaiyeng ngereke iwi keremizi keya keli piyaugiragi pangka kemegeme nalangai nalangai piyeng ngabelakpekke wezamelagi purikki kozanda kiling.

7 Piyau ngagora kozak kisageyara weik puwekke liyeng wizing yungu yenge yungke kambelirikka lewa pumok kiling piyau ngai kelagi. Logo pugu piyauyegi lewege miza wizigeya piyau yelagi.

8 Piyaugi yasuyau yereng yemane Yemizi piyaugibek yengeleileige nili ula pulogo kazing lewengke wangka wiya koyi nangai. Logo yerendagiwiligu kazing yolumek walimiziweki yeikta, Sorong keya Isip, meiya.

9 Yongkambanu ngabelak mabiyeng keya ngai mabiyeng keya ngago yeik mabiyeng keya yongkambanu mabuwiliyagawiligu wok neyauganak keya nakka walerikki pangka yasu piyaugiyaugi pakelagi keya piyaugi yasuyau waliya nelegi ngalik yeiyagi.

10 Piyau ibeng purikki ngabelakpekkewili wilik yemane mizagi. Yombanu Anotoyaga ngagora weiya logo kozak kisi wizigeya puwili kuneng kolokngagono yanageya koya piyau weik ibeng legi puwili ngeragi yemane miza nagi keya nakko nakyegi watabi mana yo keya to mizi nangai.

11 Kapura wok neyauganak keya nakka wale narik miza logo Anotogi yaumbek piyauyegi

kiliya logo piyau luweza logo piyauyegi pakelawili mabuwili kulili yemane miza.

12 Pulaga piyau kili narago paka ngalega piyauyegi pelik yeirikki piyau kerewiya, Ngalege pelege koli, yeirikki. Logo piyauyegi ngai mizawili yuke koyigeya piyau kozainung narikke paka ngalege kuna.

13 Pilik mizi ngizige kuburuk yemane nak lewagela logo yereng yemaneragi yongkambanu 70 tausen puwiliyaga lewe songono panu narik neneng ngela mela. Logo kuburukpokko yongkambanu yelawili sangkelarik tausen melenazik keya nazikka neyau logo nawili kulilimokko pangka ono logo Anoto paka ngalegebekki yeikta yongolok mei.

14 Togo watabi korowali kalike lewagela piyeng weik yeik kapura pakeli, watabi korowali peyengki kiriweiyeng weik lewagelagiweki mereke.

15 Pulaga angela nak sangu pugubek tiyi logo paka ngalege kili nayeng ngalizi pelik kisageya, Ngilumbek keya ngabelakpekke ngaigi puragi kozanda Yemizi tonugubek keya Anotogi Kilisi-bekkira logo pi ngai wizagomagi, kisageya.

16 Pulaga ngai yombu nak keya mangobektau ono tung puwiligiyengke Anotogi wirege mogosa puwili Anotogi wirege ingeyeng laliya logo piyegi ya kumulageya koyimowei pelik kisageya,

17 Yemizibek Anoto kozang yemanerago kolabek, ni mabek yolubek keya ni koka wizagomabek. Nugu kozang nugurago

mizagewiyege ni weik watabi mabiyengki
ngai purikki teni niyegi wazono nei.
18 Ngabelak mabiyengkewili niyegi sisik
miza kapura weik perik ngereke nugu
puwiliyegi sisik mizagirik.
Weik teng ibengwili ngagozak keleyagira
keya niyegi yawe mizawili keya ngago
niyagayeng kozak kisa puwili keya Kilisigi
yongkambanu yeik nuguragi kazi mizi
songonoga yemanege puwili mabuwili
kangayeng yanagira keya ngabelakpekke
kaile kailera mizageya koya puwili ngereke
kaile kaile keleyagira, kisageya.

19 Pulaga Anotogi i walek yemane paka ngalegemakki kandik tiya logo yeke yungke lopong walek Anotogi ngago silok tiya Mosego lende miza pura wiyalei pakelagi langai. Pulaga lang keya wililik ngai mizi keya ngai ngago kaiya meli keya lendik liyi keya kuburuk nak uli keya kobo wilekyeng aisi wezayeng wali.

12

1 Pulaga watabi yemane wirangai panu kalike mizagi narik paka ngalege lewagela. Logo yongokpanu melewangka pugu wakiyarik yokpek, keya ngombekke ngalege inge puguyau luweza keya kilulung King Ngaiwiligu wakiyi pilik nak logo pelewe meleyau keya pongo inge nazikka neyau kiling keremiza nak kebige wakiya namele nogo pakela.

2 Pi mandik kogo logo pi weik mandik wazamiweki mizi kopong ngangang logo ingkei.

3 Pulaga ngereke watabi yemane wirangai panu narik paka ngalege lewagela. Kemale wago yemane panu kebi melenazik keya nazikka neyau keya kari meleyau lewa keya kebi mabiyengke King Ngaiwiligu kilulung wakiya pilikyeng wakiyamek wizilege.

4 Pumokko ngilumbekke pelewewiliyaga wale songono narik sulu pugurikku ulumiya logo pongo ngabelakke wezameli. Keya yongok yaka mandik waziweki mizimolo mandik wazi puwekke pi mandikpek nirik kele pi pumologi wirege luweza yolu.

5 Pulaga yongokpanumele mandik nak wazamiya logo pi kozanda kiling ngabelak mabiyengkewiliyegi ngai wiziyagi. Kapura mandikpek nguk namizi yogok meiya logo paka Anoto kiling tung pugurikke miza orowei kuna.

6 Logo yongokpanumele kemalemekyaga kazi panga ngabelak kurung yeikpekke igazi Anotogo pigi kangkere miza wiyarikke kang logo pulogo kirisimasi neyauganara keya walerik puwiligu piyegi ngai koyagi.

7 Pulaga ngai nara paka ngalege keli. Angela Maikol kiling angela puguwilirau kemalemek keya angela puguwili kiling ngai keli.

8 Kapura kemalemek ngairaga kawiye logo pi keya angela puguwilirau paka ngalege koyagi langai ono.

9 Kemalemek paka ngalega wara wezamela logo pongo ngabelakka kelemiya mela. Pi kemale koka walakamek keya kerewawiligi ngaibek keya yeik pugura Sadang. Pi ngabelakpekkewili ikuyogorik

keleyageyabek. Togo pi keya angela puguwilirau pi kiling kemenak ngabelakka pelege wezayela.

10 Pulaga paka ngalege kili narago ngalizi pelik kaiyageyarikki ne kerewiya,

Anoto tonugubokko teni Sadangki kozandaga yaliya wazaya pura keya kozang pugura keya ngai pugura keya Kilisigi pangka ngaiweki purarau weik yaka lewa, purik Anotogi wirege kusaga yoklongko piyeng mabiyeng wizagomowei teni kiling ngizi kumuliwiliyegi mele yowageyabek weik paka ngalega wara wezamela.

11 Teni kiling ngizi kumuliwili liyeng memeng kongmekki iwibek keya Anotogi ngago puwiligu puragi ngizi kumuli kisi pura miza logo piyaugu mizagewiyege puwiligu piyegi lewege miza. Keya puwiligi keli puragi mabilik miza logo Yisugi wiyeke kele puwili ibengkirikki pangka miza.

12 Tegi ini paka ngalege yolu puwili wilik kagowing mizi kapura ni ngabelakpek keya ni wizambek yaliyegi Sadang yaka weik wiriya legi yali waberek panu. Teng pigi wiziyagira yokolong ono purikki pi iwaka kopong pi sisiktago kola, kisageya.

13 Keya kemalemek keriyiraige pi pongo ngabelakka wara wezamela mamizawekke pi yongokpanu yaka mandikpek waza pumolo weik kiriwei kelemi.

14 Logo Anotogo yongokpanumele winak yezigok yemane narikki sabengyau mana logo kurung yeikwekke i kazi pugurikke porora kambeliweki logo pulogo kirisimasi neyauganara

keya walerik Anotogo piyegi ngaigi logo kemalemokkorau piyegi ngai mizagi ono.

15 Pulaga kemalemokko kiligawere puguraga kai yemane naling kelik ling ngiza mela logo yon-gokpanumele wageliwei kunibene kailing kiriwei kang.

16 Kapura ngabelakpek yongokpanumeleyegi sawela logo ngabelakpek teliya wizigeya kemalemokko kai yaka ngiza mela puling na.

17 Pulaga kemalemek yongokpanumeleyegi sisikmokko korowali logo pigi yango keya mareknganggwili kiling ngai miziweki kuna. Logo puwili Anotogi ngagorago miziweki kai piyengki kiriwei mizi puwili keya Yisugu ngago wameik kawela wiya puragi ngizi panu kiriwei mizi puwili.

18 Logo kemalemek wizambekki kaingindikke luweza yolu.

13

1 Pulaga liyeng wizing namek wizambekki yungka punda lewarikki nogo keriya. Pumok kari meleyau keya kebi melenazik keya nazikka neyau lewa keya kari mabiyengke King Ngaiwiligi kilulung pulangaiyeng wakiya. Keya kebi mabiyengke yeik Anoto kiling puwili pangka pangka sawiyagi nayeng lende miza.

2 Yaka liyeng wizing nogo keriya pumok keri pusi yemane wizing Lepatemek meimek kelik keya ingeyau Peyamek meimokkiyau kelik keya kiligawerera keri pusi yemane Laiyongmek meimok kelik. Logo kemalemokko liyeng wizingmekyegi kozang pugura mani keya tung

pugurik mani keya ngaiweki pangkararau mani miza.
3 Keya liyeng wizingmekki kebiyengka narik nakko ula nobiyeng miza kapura wizing kundik weik ngoliya. Keya ngabelakpekkewili mabuwili liyeng wizingmokko watabi Anotogo keke miziyeng mizirikki lelengkira logo piyegi kiriwei mizi.
4 Yongkambanu mamok kemale wago yemane panumekyegi inge laliyi keya ya kumuli, purik pugu ngaiweki pangkara liyeng wizingmekyegi manarikki wiyeke. Puwili pilik kisageya koyimowei liyeng wizingmekyegi inge laliyi keya ya kumuli, Pigi pangka naktau ono. Nakkorau piyegi ngai mizagi langai ono, kisi.

5 Logo nakkorau liyeng wizingmokko ngago ngezemekyegi langai lewege kai piyeng keya pi Anoto kai piyeng keya nawiliyegi ngaigirikki pangkara kiling wizimowei mizirikki kazingmek waliya mowiya ono. Logo pilik mizarik kirisimasi neyauganara keya walerik.
6 Pi Anoto kai logo yeik Anotogiragi kaile kai keya pugu yolu lemengki kaile kai keya paka ngalege yolu puwiliyegi kaile kaiweki kiligang pugura tiyi.
7 Keya nakkorau pi Kilisigi yongkambanuwiliyegi ngai miza logo lewege mizirikki kazing pugumek waliya mowiya ono. Keya pi ngai mabiyeng keya yombanu mabuwili keya ngago yeik mabiyengkiwili keya ngabelak mabiyengkiwiliyegi ngaigirikki pangkara mana.
8 Keya yongkambanu kolokngagono ngabelakpekke yolu puwili liyeng wizingmekyegi

inge laliyi keya ya kumulagi. Kapura yongkambanu yeik puwiligiyeng Anotogo walaka ngilumbek keya ngabelakpektau keremizagine liyeng memeng kong ulamokki kapiya wik koyimagiwiligi yeikyeng lende miza purikke lende miza puwili liyeng wizingmekyegi inge laliyi keya ya kumulagi ono.

9 Tamizeige ini kerangang kerewiyagiyeng kilingwili mabura waberek panu kerewiyi.
10 Yombanu nak wigiragibek kaiyabok wigiragi keya nak lang bainakwekko ula logo ibengkibek kaiyabok lang bainakwekko ula logo ibengki. Logo pilikta lewawekkerik Kilisigi yongkambanu puwili kozang koyagirikki kai keya piyegi ngizi kumuli puwiligi puragi kozang kebangkela yolu.

11 Pulaga liyeng wizing namek ngereke ngabelakpekki yungka punda lewarikki nogo pakela. Pi liyeng memeng kong wezamek keya kari neyau lewa kapura pugu ngago kaiya melira kemale wagomok kelik.
12 Liyeng wizing weremokko nawiliyegi ngaiweki pangka weiya pura pugu weiya logo piyau mabiyau menalegewekke pirau ngai yolu mizi. Logo pugu ngabelakpek keya ngabelakpekke yolu piyeng mabiyeng liyeng wizing were wizing kung pi ibeng sibene kelemiya purik weik ngoliya pumokyegi inge laliyi keya ngago meibene keleya.
13 Liyeng wizing kalike pumokko watabi Anotogo keke mizi pulangai kolokngagono miza. Keya yongkambanu mamokki wirege pugu miza logo yezizik paka ngalega punda pongo ngabelakka lewa.

14 Logo watabi Anotogo keke mizi piyeng mizirikku liyeng wizing weremek kiling menalege wizimowei kozang pugura weiya logo yongkambanu ngabelakpekke yolu puwili mabuwili ikuyogorik keleya. Keya pugu ngabelakpekkewili mabuwiliyegi liyeng wizing weremekki yeiktaga kung yemane liyeng wizing were bainakwekko ngangang mana kapura ngoluk wik yolumok kelik narik keremiziweki yeiya.

15 Keya liyeng wizing weremekki kung purik ngago kaiya logo piyegi inge laliyi keya ngago mei mizi ono puwili ibeng sa wazayiweki liyeng wizing kalikemokko yaumbek manarik nakkorau kazingmek waliya mowiya ono.

16 Keya pugu kelegele keya miza logo yombanu songonoga yemanegi puwili keya watabiyengko kola puwili keya watabiyengki yeik puwili keya nakyegi yawe miziweki kingyengki ngane weiya puwili keya yeikwili miza logo pumok mamok mak narik mele ngaigezuwagayengki wiyi ma luwagozagayengke wiyiweki keleya,

17 logo maktik kiling puwili ngezewili watabi wei keya kingyengki ngane yani miziweki. Logo maktik liyeng wizingmekki yeikta ma yeik puguragi nambarik.

18 Logo weik mena kozang kumuli. Perik yombanu kangara pangka melagi langai puwiligu keke solorikki welagi. Purik nambarik sangkeli kanda purik liyeng wizingmekki yeikta kerem-izagi. Logo namba pugurik 666.

14

1 Pulaga ne pakeliraige pura liyeng memeng
kongmek Yirusalem lemengke lewak Saiyong
meibekke luwezara wizilege. Keya yongkambanu
sangkelarik 144 tausenwili pi kiling koyilege logo
puwili yeik pugura keya pigi Mangobekki yeikta-
rau luwagoza puwiligiyengke lende miza.
2 Keya ngai ngagomek kai kaingai yemane
lewaling kelik keya leng yemane liyirik kelik
narago paka ngalega ngago kairikki nogo
kerewiya. Yaka ngai ngago nogo kerewiya pumok
nawili kita uli wizigeya kitayengko kailik kai.
3 Keya puwiligu ingi wik narik ngai
yemanebekki tundik keya watabi wik yolu
mangobektau ono piyeng keya ngaiwili miza
logo puwiligi wirege koyimowei mei. Nawilirau
ono yaka 144 tausen puwili ngezewiligu ingirik
iwaka. Puwili ngabelakpekka liyeng memeng
kongmekki iwibekki ngane weiyawili.
4 Puwili yombanu yongok pugumeleyegi
ngizi panu yolubok kelik Anotoyegi ngizi panu
yoluwili. Puwili liyeng memeng kongmokko
kang pulogo kang miziwili. Puwili yongkambanu
mamokyaga liyeng memeng kongmekki iwibekki
ngane weiyawili logo were panu Anoto keya
liyeng memeng kongmekyegi opa wezarik
yanawili.
5 Puwili wik koyawekkerau ikuyogorik nangezi
kisiyagalege kerewiya onowili. Puwiliyegirau
kokowa narik ono.

6 Pulaga angela ngago wazono kazing wik wiz-
agomagimekki pura ngabelakpekkewili keya ngai

mabiyengkewili keya ngago yeik mabiyengkewili keya ngabelak mabiyengkewiliyegi kozak yeiyagira oroweibek ngalege panu porora lewarikki nogo pakela.

7 Logo pugu ngalizi pelik kai, Teng Anotogi yombanu ngagozak keleyagira weik mereke legi piyegi kazi mizi keya yeik pugura yongolok mei. Pi paka ngalege lemeng keya ngabelakke lemeng keya wizambek keya kai kulek mabiyeng keremizabekyegi inge laliyi keya ya kumuli, kai.

8 Pulaga angela kalike nak werebekyegi kiriwei wirimowei pelik kai lewa, Pi weik kawiye. Yereng yemane Pabilong meira weik kawiye. Pugu waing pugubek yongkambanu mamokyegi yana logo nibene keleya logo waimbok kazing yongkambu mizi pugu mizi pumokkibek logo purikku pugu miza logo puwili waing Anotogi sisiktagibek na, kai.

9 Pulaga angela were piyauyegi kiriwei nak ngalizi pelik kai, Liyeng wizingmek keya kung pugurikke inge laliyi keya ngago yei mizabok keya liyeng wizingmekki maktik luwagozage ma melege ulabok,

10 Anotogi waing sisiktagibek nagi logo pugu kozang mabilik kak pigi sisiktagibekke kubulabok. Logo pok nabok angela walekwili keya liyeng memeng kongmekki wirege king salapa ngoriyengko ngangang yemane managi.

11 Keya pilikpokki ngangandagi yolakpek paka ngalege kang kang kaiyageya wizagomagi. Keya liyeng wizingmek keya kung pugurikkerau inge laliyi keya ngago yei mizi puwili ma liyeng wizing-

mekki yeiktagi maktik weiyaboktau kusaga yoklongko narik leng mizagi ono, kai.

12 Piliktikki wiyeke Kilisigi yongkambanu Anotogi ngagorago miziweki kai piyengki kiriwei mizi puwili keya Yisuyegi ngizi panu kumula yolu puwili kozang yolu keya kuneng wageli piyeng kiling mabilik yoluweki kai purik.

13 Pulaga kili narago paka ngalega pelik kairikki ne kerewiya, Ngago pera lende mize. Perikka wilik kagowing mizagi puwili yombanu Yemizibekyegi ngizi panu kumulageya koyimowei ibeng puwili, kairikki. Logo Kung Walekpokko pelik kanga kai, Ei, puwili wilik panugi, purik puwiligi yawe yemane mizi puraga puwili leng mizirikki wilik mizagi purik puwiligu miza piyengki ngiziyeng puwili kiling paka ngalege kangki, kai.

14 Pulaga ne pakeliraige pura kozainung wilangka narik wizilege logo kozainundikki ngalege yombanu wezalik nak logo King Ngaiwiligi kilulung pulangai nak kebige wakiyi keya lang ngai nawek melege wara nak wizilege.

15 Pulaga angela nak i walek yemanemakka welagelarik yaka kozainundikke mogosa yolubokyegi pelik mei, Lang nuguwek weiya logo ngeragiyeng yokore, purik teng ngeragiyeng yokoragira weik pera mena, purik yaweleige ngeragiyeng weik kuk legi, mei.

16 Tegi kozainundikke mogosabok lang puguwek weiya logo ngabelakpekke ngeragiyeng yokora.

17 Pulaga angela naktau paka ngalege i walek
yemanemakka welagela lewarikki nogo pakela
logo pirau lang ngai nawek wara.
18 Pulaga angela alataraga yezizikke ngaibek
alatara wiya logo lewa. Logo pi angela lang
ngaiwek warabokyegi ngalizi pelik kek mei, Lang
ngai nuguwek weiya logo yengelei waing nga-
belakpekke moroki wilekyeng tiyagelega wiye
purik wilekyeng weik kuk legi, mei.
19 Logo angelabek lang ngai puguwek weiya
logo waing wilek ngabelakpekkiyeng tiyagelega
kawik yemane waing wilekyeng neneng ngelagel-
ega wiyirikki wezamela logo purikku Anotogi
sisikta walimizi.
20 Logo waing wilekyeng yerendaga yenge
wilingke neneng ngela logo kawiktikka iwi
kai yokolondik 200 mail keya kulakkarik 5 fit
mizaling welagela kang.

15

1 Pulaga watabi kalike mizagi yemane wiran-
gai panu narik paka ngalege lewagelarikki ne
pakela. Logo angela melenazik keya nazikka
neyau kiling watabi kangkali panu melenazik
keya nazikka neyauyeng yongkambanu kuneng
yemane yanagiyeng logo Anotogi sisikta weik yeik
sawiyagiyeng wizilege.
2 Pulaga kalasi wizambekki pangka yemane
narik logo yezizik kiling ngelaming miza narik
wizilege nogo pakela. Keya yongkambanu liyeng
wizingmek keya kung pugurik keya nambarikku
yeikta kozak kaibokyegirau inge laliyi keya ngago
yei miza ono puwilirau nogo pakela. Keya puwili

Anotogo kita yanayeng warara kalasi wizambekki
pangka yemane purikke ngezege luwezara yolu.
3 Puwili Mose Anotoyegi yawe mizibekki in-
girik keya liyeng memeng kongmekki ingirik pe-
lik meiyageya,

Yemizibek Anoto kozang yemanerago kolabek,
watabi nugu miziyeng lewege keya ye-
mane. Ni King Ngai mabuwiligibek, kazing
nuguyeng pangka panu keya wameik panu.
4 O Yemizibek, ni wamenak kaileyendau
onobek legi yombanu mabuwili niyegi kazi
mizi keya yeik nugura yongolok meiyagi-
wiligu.
Keya watabi nugu pangka mizi piyeng
mabuwiligu keriya kopong ngabelak
mabiyengkewili kanda nigi wirege niyegi
inge laliyi keya ya kumuli mizagi.

5 Pilik miza logo ne pakeliraige pura paka
ngalege Anotogi i walek yemanemakki I
Walekyauga Walek Panu Anotogo yolu pumakki
kandik yemane tiyirikki pakela.

6 Pulaga angela melenazik keya nazikka neyau
yombanuwiliyegi kuneng yemane yanagi mele-
nazik keya nazikka neyauyeng warawili i walek
yemanemakka welagela lewa. Puwili kagorik
wilangka wazono panu keya kowiyeng nayendau
onoyeng wakiya keya ngelelengyengke pikang
koliyengka keremizayeng tariya.

7 Pulaga watabi wik yolu mangobektau
ono piyengka namokko angela melenazik
keya nazikka neyau puwili peleng kululangka
melenazik keya nazikka neyau koliyengka

keremiza logo Anoto wik wizagomibokki sisikta
mereng mizayeng yana,
8 logo i walek yemanemak Anotogi ngaiwaktik
keya kozandagi yolakpokko wilak keya naktau i
walek yemanemakka kiliya kunagi ono, wiziya
kuneng yemane melenazik keya nazikka neyau
piyeng weik puwekkegine.

16

1 Pulaga kili ngago ngalizi kai narago i walek
yemanemakki yungka angela melenazik keya
nazikka neyau puwiliyegi ngago yeirikki nogo
kerewiya, Anotogi sisik peleng kululangka mele-
nazik keya nazikka neyauyengke mereng miza
piyeng ngabelakpekke kubuli kuni, yeirikki.
2 Logo angela werebek kanda ngabelakpekke
peleng puguwek kubula logo wizing yemane ko-
rowali ngangang keli panurikyeng yongkambanu
liyeng wizingmekki maktik ula keya liyeng wiz-
ingmek keya kung pugurikke inge laliyi keya
ngago yei mizi puwiliyegi lewa.
3 Keya angela werebokki kelengke kalikebek
peleng puguwek wizambekke kubula logo ibeng
nakki iwibek kelik keremiza logo wizambekke
watabi wik yolu piyeng mabiyeng ibeng.
4 Keya angelabokki kelengkebek peleng
puguwek kai yemaneyeng keya kai kulekyengke
kubula logo piyeng iwi keremiza.
5 Pulaga angela kaiyengki ngaibokko pelik
kairikki ne kerewiya, Ni kaileyendau onobek keya
ni mabek yolubek keya ni koka wizagomabek
nugu pilikta wezameli purik pangkaraga
yamizinda

6 purik puwiligu yongkambanu nuguwili keya
yombanu niyaga ngagora weiya logo kozak
kisawili yela logo nugu puwili iwibek niweki
yana. Puwiligu weiyagelikta puwili wei yagenda,
kairikki.
7 Pulaga paka alataraga kili narago pelik
kairikki ne kerewiya, Yemizibek Anoto kozang
yemanerago kolabek, nugu yombanu ngagozak
keleyira wameik panu keya pangka panu,
kairikki.
8 Pulaga angela naktau peleng puguwek
yokpekke kubuli logo yongkambanuwili yezingei
pugurago ngoribene Anotogo kozang pilik
mizagira mana.
9 Logo yongkambanuwili yezingei
yemanemokko ngora logo Anoto kuneng yemane
piyengki ngaibokki yeiktagi puwili ngago kaile
mei. Kapura puwili kuneng miza logo kaile
puwiligiyengka kowita logo yeik pugura yongolok
meiyagirikki kiyebuk.
10 Pulaga angela naktau peleng puguwek liyeng
wizingmekki tundikke ngalege kubula. Logo
liyeng wizingmokko ngai pulumeng mabulumeng
kusa logo yombanuwili ngangang kopong longok
puwiligiyeng limiti,
11 logo ngangang puwiligira keya wizing
puwiligiyengki wiyeke puwili Anoto paka
ngalegebekki yeiktagi ngago kaile mei.
Kapura puwili kuneng miza logo kazing kaile
puwiligiyengka puwili kowitagirikki kiyebuk.
12 Pulaga angela naktau peleng puguwek kai
yemane Yupereti meilingke kubula. Logo kailing

ngaingai liya logo King Ngai paka yokmek lewi lagawiligi kazing leweng keremiziweki.

13 Pulaga kerewa neyauganakwili yolangwili kelikwili kemale wago yemane panumekki kilira keya liyeng wizingmekki kilira keya yombanu ikuyogoriktaga ngago Anotoyagara kaibokki kiliraga lewagela.

14 Puwili kerewa Anotogo keke miziyeng miziwili. Logo kerewa neyauganak puwili King Ngai ngabelak mabiyengkiwiliyegi kang logo Anoto kozang yemanerago kolabekki wok yemane panubekke ngai yemane kelagi puragi menalege iza oroweiweki.

15 Yisugu pelik kai, Kerewiyi, nakkorau talikwekke ngoweibek ngoweiweki lewagi miza purik iwaka ono pilik, wok nakkorau pilik mizagi ono mizabokko ne yogi. Yombanu neyegi ngai yuke yolubok wok mabiyeng kangkere miza yolu logo ne nguk namizi lewa puwekke kendek mizagi ono wilik kagowing mizagibek, kai.

16 Pulaga kung puwiligu King Ngaiwili iza orowei ngago yeik Ibururaga Amagerong meiraga menalege wazaya.

17 Pulaga angela kalik panubek peleng puguwek yeik ngalengale kubula. Logo kili ngalizi kai narago ngai yemanebekki tung yeke i walek yemanemakki yungke puraga pelik kai, Weik yeik, kai.

18 Pulaga lang keya wililik ngai mizi keya ngai ngagoyeng lewa keya lendik liyi keya kuburuk yemane nak uli. Kuburuk pilik naktau koka yombanu keremiza ngiziga uli nangai wizageya

kayimeige ngolukku. Logo kuburuk mabiyengka pek kaile panu.

19 Logo yereng yemane Pabilonda libuga sanga miza logo wale neyauganarik keremiza keya yereng yemane ngabelak mabiyengkeyeng neneng ngelagelega wiya. Logo Anoto yereng yemane Pabilong purago kaile mizayengki kumula logo waing sisik puguragi pok ni kanda songko panuriktau nibene mana.

20 Keya ilibuyeng keya lewak mabiyeng tamek neing miza.

21 Keya kobo wilek aisiyeng kelik togo kunendik kopi pekik yemane nagikki pangkayeng paka ngilumbekka pongo yombanuwiligi ngalege wali. Keya kobo wilekyengko puwili kuneng yemane yani kopong puwili Anotogi yeiktagi kaile mei, purik korowali panu legi.

17

1 Pulaga angela melenazik keya nazikka neyau peleng kululangka melenazik keya nazikka neyau wara puwiliyaga nakko kanda neyegi pelik kai, Yongokpanu kazingkemele kai kolokngagonoge mogosa yolu pumolo ngangang pugura weik weiweki mizirikki waligeleniweki mena koli.

2 Ngabelakpekke King Ngaiwili yongok kazingke pumolo kiling kazing yongkambu mizimekke miza keya ngabelakpekkewili kaile pumologiyengka kilisagelega na logo kai nawiligu mizilik lelewe mizi, kai.

3 Pulaga Anotogi Kung Walekpokko neyegi kola logo angelabokko ne niza orowei ngabelak kurung yeik ngaingai liya nakka kuna. Logo pul-

ogo yongok namele liyeng wizing wago namekke ngalege mogosamele wizilege nogo pakela. Logo liyeng wizingmek yeik Anoto kiling pi pangka pangka miza piyengko kola wiya keya kebi melenazik keya nazikka neyau keya kari meleyau lewa.

4 Logo yongokpanumele kagorik pepol keya wago mizayeng wakiya keya kolau keya pulangai koli keya king palumu panuyengka keremizayengka wakiya. Keya mele puguzikke kak koliyengka keremiza nak wara logo kakpok korowali pugu miziyeng keya kazing yongkambu miziyengko kola.

5 Keya luwagoza puguraga yeik solorik liwik panura lende miza logo pera, Pabilong Yemanera logo pura pi yongok kazingkewili keya kazing korowaliyengkimekke kuna puwiligi panumele logo pura lende miza wazamiya.

6 Pulaga ne pakeliraige pura yongokpanumele Kilisigi yongkambanu piyegi ngizi panu kumuliwili kisi puwiligi iwiyengka na logo wilak wizigeya kai nawiligu miza melilik mizageya wizilege. Ne piyegi pakelawekke ne lelengkira.

7 Pulaga angelabokko neyegi pelik kai, Ni lelengkirira nangki? Nogo yongokpanumele keya liyeng wizing kebi melenazik keya nazikka neyau keya kari meleyau lewa logo yongokpanumele wageliwei mizi pumok miza logo solo piyaugi liwiktik kozak neiyagi.

8 Keya liyeng wizing nugu pakelamok ulogo kang naraga wik wiziyamek kapura perik weik mawinda wik yolu ono. Pi weik yungu yenge yungke kambelirikka welagela logo pigi kemenak

ibengkiragi kunagi. Keya Anotogo yongkambanu
ngabelakpek keremizagine were yeikyeng kapiya
wik koyimagiwiligi yeikyeng lende mizarikke
lende miza ono puwili mabuwili liyeng wizing-
mek ibendaga ngereke yangalekta yorikki le-
lengkiri nangai.
9 Keya weik mena kozang kumuli. Liyeng
wizingmekki kebi melenazik keya nazikka neyau
piyeng yereng yemane lewak melenazik keya
nazikka neyauyengke ngizara logo yongokpanu-
mele yoluragi walimizi yagenda.
10 Keya kebi melenazik keya nazikka neyau
piyendau mabilik King Ngai melenazik keya
nazikka neyauwiliyegi walimizi yagenda. Logo
King Ngai melenazik ulogo kawiye keya nak
ngoluk ngai yolu keya nak ngoluk lewa ono. Logo
pi lewawekkerik pi wok ngai wiziyagi ono.
11 Keya liyeng wizing ulogo wiziya kapura weik
mabektau yolu ono pumok King Ngai melenazik
keya nazikka neyauganakpek. Pi yaka King Ngai
melenazik keya nazikka neyau puwiliyagabek
logo pigi kemenak ibengkiraga yagonenda.
12 Keya kari meleyau inugu pakela piyeng King
Ngai meleyau ngoluk ngai onowili kapura puwili
King Ngai keremiza wazayagiwili logo awa nakki
pangka liyeng wizingmek kiling ngai koyagiwili.
13 Keya meleyau puwili kangka wamenakwili
logo puwili kozang puwiligira keya ngaigirikki
pangka purarau liyeng wizingmekyegi mani.
14 Puwili liyeng memeng kongmek kiling ngai
kelagi kapura liyeng memeng kongmek keya
piyegi kiriweiweki ngago yeiya puwili keya pugu
iza puwili keya piyegi wok mabiyeng ngizi kiriwei

puwiligu yaka puwili yelagi purik pi yemiziwiligi
Yemizi Panubek keya King Ngai mabuwiligi King
Ngai Yemanebek kopong, kai.
15 Keya angelabokko neyegi peliktarau
kozak kai, Kai kolokngagono yongokpanu
kazingkemologo mogosara yolu piyeng logo
nugu keriya piyeng ngabelak mabiyeng
keya yongkambanuwili keya ngago yeik
mabiyengkiwili.
16 Keya kari meleyau nugu pakela piyeng keya
liyeng wizingmek miza logo puwili yongokpanu
kazingkemeleyegi kumbak mizagi. Puwiligu
watabi puguyeng mabiyeng mongonagi logo pi
komozilik wazamiyagi. Keya korik puguwekke
muzukyeng puwiligu nagi keya pi yezizikku
waliyagi.
17 Purik Anotogo wilek kang puwiligiyengke
keli pugura miziweki kelagira wiya. Puwili
kangka wamenak koya Anotogi ngagora ngizi
mizi puwekkegine puwiligi ngaigirikki pangka
pura liyeng wizingmekyegi managi.
18 Keya yongokpanu nugu pakelamolo yereng
yemane King Ngai ngabelakpekkiwiliyegi
ngaimele, kai.

18

1 Pilik miza logo ne pakeliraige pura angela nak-
tau paka ngalega yeragelege. Pi kozang yeman-
era kiling keya ngabelakpek ngaiwak pugurikku
ngaiwak wiya.
2 Logo pi ngalizi panu pelik kai,
Pi weik kawiye. Pabilong yemanera weik kawiye.
Pi weik kerewa mabuwiligi yerenda.

Winak korowali kaile kailewili pigi yungke yolu,

3 purik pugu yongkambanu mamok kazing kokowa lewengke iza orowei kuna logo puwili pugu kazing kaile yongkambu mizi puluwengka nibene keleya. Keya King Ngai ngabelakpekkewili pugu kaile yongkambu miziyengki lewengke piyegi kiriwei mizibene ulumiya keya yombanu king keya watabi kolokngagonoyeng kilingwili kaile pugu miziyengka king weiyengko watabi kolokngagono, kai.

4 Pulaga ngereke kili narago paka ngalega pelik kairikki ne kerewiya,

Ini yongkambanu negi puwili yongok kaile pumologo mizi piyengka miza logo kuneng pugu wagelagi puraga wagela nelegi piyaga kazi koli.

5 Purik kaile pumologiyeng weik kiraga meli kay-imeige paka ngalege lewagela keya Anotogo kaile pumologiyeng keremareke miza ono.

6 Pugu yana mabilik mani keya pugu miza piyengki kanga mani piyengka yeke ngalege nayendau mani. Pugu iniyegi kaile kaile keleya piyengki ngane mabilik ngangang yemane panu mani.

7 Keya ngezemelegi yeikta yongolok mei keya watabi kolokngagono ngezemeleyegi manageya wiziya pilik ngangang yemanera mani keya yalek yemane mizibene kelemi. Pugu yenge ya puguraga ngezemeleyegi langai pelik lewege kumuli, Ne yongok yeikta kilingmele. Ne King Ngaibekki tundikke mogosamele. Ne yongok

komatemele ono keya ne ibengwiliyegirau
ingkeiyagi ono, mizi.
8 Tegi nguk namizi kemenak kuneng ibenda
keya ibengwiliyegi ingkeya ngabik mizi keya ya-
gasi yemanerarau pilik piyeng piyegi wiriyagi.
Pi yezizikku waliyagi purik Yemizibek Anoto
pi ngagozak kelemibok kozang yemanera kilim-
bokko, kairikki.
9 Keya King Ngai ngabelakpekkewili pi kiling
kemenak kaile pugu mizayeng miza keya piyaga
king keya watabi kolokngagono weiya puwili pi
ngori wizigeya yolakpek lewarikki keriyawekke
puwili ingkeya ngabik kisagi.
10 Keya puwili panga koweiga luwezara koy-
agi purik puwili ngangang pugu wageli puragi
kulili kopong logo pelik kisagi, Yalek keli, korowali
panu. O yereng kozang yemane Pabilondagi,
Yalek keli. Ni nguk namizi weik ngangang nana
perikki, kisagi.
11 Keya yombanu yemane yawe kingyeng ulu-
miyeng kiling puwilirau piyegi ingkeya ngabik
kisagi purik nawilirau watabi puwiligiyeng wei
ono legi.
12 Keya nawiligurau koli keya siliba keya
king palumu panu king kolokngagono weiyagi
langaiyeng keya king palumu panu Pel mei
panga wizambekka king kolokngagono weiyagi
langaiyeng weiya yowiyi ono. Keya kagorik
wazono wilangka keya pepol keya luling keya
wago miza piyeng keya yengelei nalangai
nalangai miza piyeng keya watabi yengelei keya
king keya pulangai nalangai nalangaiyengka
keremiza logo king yemane piyendau wei ono.

13 Keya nakkorau puwiligi kobulu keya pulangaiyeng keya paura kolak kelibene waliyiyeng keya kirisi kukngizi keliyeng keya waing keya weli keya iwing palewa keya wityeng keya liyeng kau keya liyeng memengwili keya osiwili keya wili karek osiwiligu ulumowei miziyeng keya yombanu ngai nawiliyegi weik yawe miziweki kingyengki ngane weiya puwilirau weiya yowiyi ono.

14 Keya yombu yawe kingyeng ulumiyeng kilingwiligu pelik kisi, Watabi wazono pigiweki pugu yagolok keli piyeng weik yeik keya king keya watabi kolokngagono pigi piyendau weik yeik logo pugurau mawinda weiyagi ono, kisi.

15-16 Keya yombanu yereng puraga yemane yawe kingyeng ulumiyeng keremiza puwili pugu ngangang wageli puragi pakela logo panga koweiga ngai yuke koyi nangai. Puwili ingkeya ngabik mizageya koyimowei pelik kisagi, Yalek keli. Yereng yemane peragi yalek keli. Pi koka kagorik wazono wilangka keya pepolyeng keya wagoyeng wakiyimele keya kolau koliyeng keya king palumu panuyeng keya king Pel mei panga wizambekka king yemanegi piyengka keremizayeng wakiya yolumele.

17-18 Kapura mabek ngolukku nguk namizi watabi pigi nalangai nalangai piyeng mabiyeng weik ulu waliya logo yeik, kisagi. Keya sik yemane panuyengki kaptenwili keya pasindiyawili keya sik yemaneyengki yawe miziwili keya watabisi uliwilirau panga koweiga luwezara ngai yuke yolu, logo yolak piyaga lewabekke pakela logo puwili pelik kelele kisi, Yereng yemane peragi

pangka nararau wiziya ono, kisi.

19 Logo puwili kebiyengke kozo mela logo ingkeya ngabik kisageya koyimowei pelik kisi, Yalek keli. Yereng yemane peragi yalek keli. Yombanu sik yemaneyeng orowei mizi puwili yeik yemaneyeng keya king kolokngagono weiyara yereng puraga. Kapura nguk namizi watabi pigi nalangai nalangai piyeng mabiyeng weik ulu waliya logo yeik.

20 Paka ngalege yolu puwili yereng yemane yaka pura ulu waliyarikki wiyeke wilik kagowing mizi. Ini Kilisigi yongkambanuwili keya aposolowili keya yombanu Anotoyaga ngago weiya logo kozak kisiwili wilik kagowing mizi. Purik pugu iniyegi mizayengki wiyeke weik Anotogo ngagozak kelemiya legi, kisi.

21 Pulaga angela kozang nakko king yemane nara weiya logo wizambekke ngayang wezamelageya wizimowei pelik kai, Yereng yemane Pabilondaga ngai wiriyawiligu yerenda ulu waliyagirik pilik logo yerendarau mawinda pakelagi ono.

22 Keya kitayeng kiling kolanduyeng keya kabayeng uliwili kiling sanguyengki ngai ngagorarau yereng puragi yungke kaiyageya wizilege kerewiyagi ono. Yawe nalangai nalangai miza piyeng kebangkela puwilirau pulogo mawinda yawe mizagi ono keya king yemane iwing palewa keremiziweki wit wilekyeng neneng ngeli piyendau pulogo mawinda keremizagi ono.

23 Keya yerendagi yungke lang naktau ngorageya wizilege pakelagi ono. Yongkambanu naw-

ilirau pulogo weiyagi ono. Yereng puraga yawe kingyeng ulumiyeng kiling puwili ngabelakpekke yeikyeng kilingwili keya pugu yongkambanu ngabelakpekkewili watabi wazono nobiyeng nalangai nalangai pigi piyengko mawinda ulumiya logo kazing kokowa lewengke iza orowei kunagi ono, kai.

24 Anotogo Pabilong yerenda ngangang mana purik pugu yombanu Anotoyaga ngagora weiya logo kozak kisawiligi iwiyeng keya Kilisigi yongkambanuwiligi iwiyeng keya ngabelakpekke yela puwili mabuwiligi iwiyendau yerendagi yungke pakelarikki wiyeke. Ei, Anotogo pi ngangang mana.

19

1 Pulaga waleleige ne kerewiyiraige pura yombanu kolokngagonogi kiliyengko kisilik paka ngalega pelik kisageyarikki ne kerewiya,

Anotogi yeikta yongolok mei. Yaliya wazayi pura keya ngaiwaktik keya yeik yemanera keya kozanda Anoto tonugubekkira.

2 Anotogo yongkambanuwiligi ngagozakta kerewiya logo ngangang yanirik wameikta kiling keya pangkara kiling. Pugu yongok yemane kazingkemeleyegi weik melebek yowa purik kaile puguyengko ngabelakpek kaile kaile miza mela legi. Pugu Anotogi yawe miziwili yelarikki wiyeke Anotogo pi ngangang mana, kisageyarikki.

3 Pulaga puwili mawinda pelik kek kisi,

Anotogi yeikta yongolok mei. Yezi yerenda ngora waliyizikki yolakpek paka ngilumbekke kang kaiyageya wizagomi, kisi.

4 Logo ngai yombu nak keya mangobektau ono puwili keya watabi wik yolu mangobektau ono piyendau ingeyeng laliya logo Anoto paka ngai yemanebekki tundikke mogosabekyegi inge laliyi keya ya kumuli mizi wizigeya pelik kisi, Wameik panu. Anotogi yeikta yongolok mei, kisi.

5 Pulaga paka ngai yemanebekki tundikka kili nara pelik kai, Ini piyegi yawe mizi yongkambanu yeikyeng kiling keya yeikyeng kiling ono yeik pugura yemanera mizi puwili mabuwili yeik pugura yongolok mei, kai.

6 Pulaga kili nara kelik nara logo ngai ngagomek yombanu leng nakko meiyageyalik kai keya kai yemane nalingku kailik kai keya leng yemane liyirikku kailik kai nara pelik kairikki ne kerewiya,

Anotogi yeikta yongolok mei. Purik Yemizibek Anoto tonugubek kozang yemanerago kolabokko ngai legi, Anotogi yeikta yongolok mei.

7 Teni wilik kagowing miziweki, keya teni yeik pugura yongolok meiweki purik liyeng memeng kong yongok weiyagimekki wok yongok weiyagibek weik pelege logo pi weiyagimele weik kangkere miza legi.

8 Logo pi kagorik wilangka wazono panu simbele langiyi keya kowiyeng nayendau onoyeng wakiyibene mana, kairikki.

Kagorik wilangka wazono panuyeng Kilisigi yongkambanuwiligi kazing pangkayengki walimizi yagenda.

9 Pulaga angelabokko neyegi pelik kai, Pera
lende mize, Yongkambanu liyeng memeng kong-
mek yongok weiwekke ngeragi yemane miza ni-
raga kangweki yeiya puwili wilik kagowing mizi
puwili, kai. Logo angelabokko mawinda pelik kai,
Peyeng Anotogi ngago wameikyeng, kai.
10 Pulaga ne angelabekyegi ya kumuliweki pigi
wirege ingeyau laliya kapura pugu neyegi pe-
lik kai, Pilik mizi wak. Ni keya ni kiling ngizi
kumuli Yisugu ngago wameik kozak kaiya pura
kozang kebangkela yolu puwili keya nerau teni
mamok Anotoyegi yawe miziwili. Ni Anotoyegi
inge laliyi keya ya kumule. Purik ngago Anotogi
Kung Walekpekyaga weiya logo kozak kisa pura
ngago wameik Yisugu kozak kaiya puragi kimeike
walimiziwekira, kai.

11 Pulaga paka ngalege lemengki kandik
tiya logo liyeng osi wilangka namek luwe
wizilegerikki ne keriya. Logo osi pumokko
ngalege sabekki yeikta Yombanu pangkaraga
mizi wilibekpek keya Yombanu wameiktaga
mizi wilibekpek. Pi ngagozakyeng pangkaraga
kebangkela logo pangkara kiling ngai mizibek.
12 Keya wire puguyau yezi wiliktik kelik keya
kebi puguraga King Ngaiwiligi kilulung pulan-
gaiyeng kolokngagono wakiya. Yeik nara pigi
ngalege ula kapura nawilirau ono yeik ngezebek
keke yeik puragi solorik iwaka.
13 Keya melewangka yokolong pugu wakiya
purik iwibokko kek miza. Yeik pugura meirik
Anotogi Ngagora.
14 Logo ami paka ngalegewili liyeng osi

wilangkawiligi ngalege mogosi keya kagorik wilangka wazono panuyeng keya kowiyeng nayendau onoyeng tiyawili piyegi kiriwei.

15 Keya kiligawere puguraga bainak yokolong ngai nawek logo ngabelak mabiyengke lewege mizagiwek punda. Keya pi ngayeng nalei warara wizimowei kozanda kiling yongkambanu ngabelakpekkewiliyegi ngai keya nakko waing wilekyeng neneng ngela meli pilik pugu puwili Anoto kozang yemanerago kolabekki sisik yemanerago neneng ngelagi.

16 Keya melewangka yokolong pugurik keya yobu pugumekke yeik lende mizara pelik, King Ngaiwiligi King Ngai Yemanebek keya yemiziwiligi Yemizi Panubek.

17 Pulaga angela nak paka yokpekke luwe yolurikki ne keriya. Logo pi winak Yezigok porora wei mizageyawiliyegi ngalizi pelik kek yei, Anotogo ngeragi yemane miza niraga mogosa logo ngeragi niweki mena koli.

18 King Ngaiwiligi korikyeng keya amiwili kiling ngai yemane puwiligiwiligi korikyeng keya liyeng osiwili kiling puwiligi ngalege sawiligi korikyeng, keya yombanu ngai nawiligu weiya logo yawe puwiligiyeng weiyagi langai ono puwiligi korikyeng, keya yombanu yeikyeng kiling onowili keya yeikyeng kiling puwiligi korikyeng niweki mena koli, yei.

19 Pulaga liyeng wizingmek keya King Ngai ngabelakpekkewili kiling ami puwiligiwilirau yaka osi wilangkamekke ngalege sabok kiling ami puguwilirau ngai miziweki wawere ulirikki ne pakela.

20 Kapura pugu liyeng wizingmek wigira wazamiya keya yombanu ikuyogoriktaga ngago Anotoyagara kaibok logo liyeng wizingmekki yeiktaga Anotogo keke miziyeng mizaboktau. Logo pugu Anotogo keke mizi piyeng mizarikku yongkambanu liyeng wizingmekki maktik ula keya kung pugurikke inge laliyi keya ngago yei miza puwili ikuyogorik keleya logo Anotogo piyau mabiyau yezi yemane kusagi ono king salapayeng kiling ngorageya kai luwang wezabek ngorageyazikke wara wezayela.

21 Keya ami piyaugiwili yombanu osi wilangkamekke ngalege sabokki kiligawereraga bainak ngai yokolong punda puwekko yela. Logo winakwiligu korik puwiligiyeng momaneng keya na.

20

1 Pulaga angela nak paka ngalega ngabelakka lewarikki ne keriya. Logo melege ki yungu yenge yungke kambelirikkibek keya seng kuneng nara-rau wara.

2 Logo pugu kemale were solo panu Ewayegi ikuyogorik meiya logo yeikta Sadang meibok kirisimasi tausen wamenakki pangka wigira wazamiya.

3 Logo angelabokko pi yungu yenge yungke kambelirikke wara wezamela logo lokpek waliya logo ngayang tek ula wazamiya logo ngereke ngabelak mabiyengkewili ikuyogorik keleya nelegi yeik wizagoma kirisimasi tausen wamenak piyeng miza logowekke ne. Logo kirisimasi tausen piyeng miza logo waleleige purik tek nangezi yeik kuni pani kelemiyagi.

4 Pulaga nogo ngaiwiligi tung nayeng keriya
logo piyengki ngalege mogosawili nogo keriya.
Logo Anotogo puwiliyegi yongkambanuwiligi
ngagozakyeng kerewiyiweki kozanda yana. Keya
yongkambanu Yisugu ngago wameik kozak
kaiya pura kozak kisi keya Anotogi ngagora
kozak kisarikki wiyeke yela puwiligi wilek
kangyeng koyilege nogo keriya. Puwilirau
liyeng wizingmek ma kung pugurikkerau inge
laliyi keya ngago yei miza onowili. Keya liyeng
wizingmekki maktiktau luwagoza puwiligiyeng
ma mele puwiligiyengke ula ono. Logo puwili
ngereke wik yangalekta King Ngai wezawili Yisu
kiling kirisimasi tausen wamenakki pangka ngai
koya.
5 Pura ibengwiligi solo ibendaga ngereke wik
yangalek mei pura. Keya ibeng nawili mabilik
ibeng koya weik kirisimasi tausen piyeng miza
logo ngereke wik yangalekta yolu.
6 Yongkambanu ibengwili yangalekta wazayi
puraga were yangalektagi puwili wilik kagowing
mizi puwili keya walekwili, purik kalike ibengki
puragorau puwiliyegi watabi nayeng mizagi ono.
Puwili yongkambanuwiligi wiyeke Anoto keya
Kilisiyegi kang mizagiwili. Keya puwili pi kiling
kirisimasi tausen nakki ngai koyagi.

7 Keya kirisimasi tausen piyeng miza logo
waleleige purik Sadang wigira puguraga wila
wazamiyagi,
8 logo ngabelak mabiyengkewili ikuyogorik ke-
leyiweki pi kunagi. Keya Sadangko yongkam-
banu ikuyogorik keleya Gok keya Megok mei

puwili mabuwili Anotogi yongkambanuwili kiling ngai keliweki menalege wazayagi. Sadangkiwili sangkelarik kainging wizambekke kerelege piyengki pangka.

9 Puwili ngabelakpekki pangka pangka sa keya Kilisigi yongkambanuwiligi yereng pugu keli pura yawereng kelemiya. Kapura paka ngalega yezizik puta kanda puwili ula waliya.

10 Pulaga kailebek Sadang, puwili ikuyogorik keleyabek Anotogo yomizora panga yezi yemane kusagi ono king salapayeng kiling ngorageya kai luwang wezabek ngorageyazikke wara wezamela. Pulumeng Anotogo mabilik liyeng wizingmek keya yombanu ikuyogoriktaga ngago Anotoyagara kaiboktau wezayela lemeng. Logo puwili kusaga yoklongko piyeng mabiyeng ngangang mizageya koyimagi.

11 Pulaga ne keriyiraige pura ngai nakki tung yemane wilangka narik keya puraga mogosaboktau nogo keriya. Logo pigi wirege paka ngalege lemeng keya ngabelakpekke lemendau tamek neing miza logo mawinda keriyagi langai ono.

12-13 Logo yongkambanu ibengwili yeikyeng kilingwili keya yeikyeng kiling ono kazing puwiligi kumbekki lewengke Anotoyegi langai ibeng puwili mabuwili yangalek meiya logo tung purikke wirege luwezarikki nogo keriya. Logo kapiya puwiligu miza piyengki lende mizayeng welela. Keya kapiya nariktau welela logo kapiya purik yongkambanu puwiligi kazing kumbekki leweng Anotoyegi langai wik koya logo puwiligi yeikyeng kapiya purikke lende mizarikki wiyeke

kapiya purik Kapiya Wik Koyimagiwiligirik meirik. Puriktau welela.

Pulaga yongkambanu kaile ibeng logo wizangyengke waliya ma ngabelakpekke waliya puwiligi kungwili pongo yereng kaile ibeng puwiligi kungwili yoluragi kuna puwili mabuwili yangalek meiya logo nak nak puwiligu miza piyengki pangka ngagozak keleya. Ei, yongkambanu kazing puwiligi kumbekki leweng Anotoyegi langai ibeng puwili puwiligu miza piyengke lende mizayengki kiriwei ngagozak keleya.

14 Pulaga Anotogo kazing ibendagimek keya yereng kaile ibeng puwiligi kungwili yolurarau yezi yemane kusagi ono ngorageya kai luwang wezabek ngorageyazikke wara wezayela. Logo yezi puzik kalike ibengki pura.

15 Tamizeige nakki yeikta kapiya wik koyimagi-wiligi yeikyeng lende miza purikke lende miza wizilege yolok ngela ono purik mabura pok yezi yemane kusagi ono ngorageya kai luwang wez-abek ngorageyazikke wara wezamelagi.

21

1 Pulaga paka ngalege lemeng wik si keya nga-belakpek wik sirikki nogo pakela. Keya paka ngalege lemengki were lemeng kiling ngabelak werebek tamek neing miza keya wizambektau kakwela.

2 Keya yereng walek Yirusalem wikta paka ngalege Anotoyaga punda lewa. Logo yerenda yongokpanu yombu weiweki yombubek wilek uli

kangmologo watabi wazono wakiya piyeng kelik
kangkere miza wizigeya lewegera kelemiya.
3 Logo kili ngalizi narago paka ngai
yemanebekki tundikka pelik kaiyageyarikki ne
kerewiya, Anotogi yerenda weik yombanuwili
kiling. Pi puwili kiling yolugi keya puwili
yongkambu puguwili mizara koyagi. Anoto
ngezebek puwili kiling wiziyagi keya pi puwiligi
Anoto wiziyagi.
4 Pugu wire puwiligiyengke ingkilak piyeng
mabiyeng tumula yowiyagi. Mawinda nawili
ibengki ono ma yalek nara wiziyagi ono ma in-
gkeya ngabik mizagi ono ma ngangang nararau
wiziyagi ono, purik watabi were wiziya piyeng
kakwela, kaiyageyarikki.
5 Pulaga paka ngai yemanebekki tundikke
mogosabokko pelik kai, Weik nogo watabi
mabiyeng wik keremiza wazami, kai. Pugu
neyegi peliktarau kai, Pera lende mize purik
ngago peyeng wameik legi logo nogo mizagi
puragi yongkambanuwili ngizi kumuliweki, kai.
6 Logo pugu pelik kai, Yawera weik. Ne werebek
keya ne mabok kalik panugebek, ne makngeze
solo walerik keya ne makngeze kangkalirik. Nga-
bandik kelakkelak liyabokyegi nogo kai kulek wik
wizagomagi purikka yeik nibene managi.
7 Keya yombanu nogowilirikki wiyeke kuneng
yani keya ngangang keleyiyeng ulageyabok
neyaga nogo yanagi kaiya piyeng mabiyeng
weiyagi. Ne pigi Anoto wiziyagi keya pi negi
marekpek mizara wiziyagi.
8 Kapura neyegi kiriweigirikki kazi miza logo
kang puwili, keya neyegi ngizi kumuli ono puwili,

keya yongkambanu kaile kaileyengki kiriwei mizi puwili, keya yombanu yeli puwili, keya kazing kaile yongkambu mizimekke miza meli puwili, keya watagak ngeli puwili, keya anoto ikuyo-gorikwiliyegi ngago yei puwili, keya ngaigu kisi puwilirau, puwili kunagirik yezi yemane kusagi ono king salapayeng kiling ngorageya kai luwang wezabek ngorageya puzikke kunagi. Logo pura kalike ibengki pura.

9 Logo angela melenazik keya nazikka neyauwili peleng kululangka melenazik keya nazikka neyau kuneng kalike melenazik keya nazikka neyauyeng wilak piyeng warawiliyaga nakko neyegi kanda pelik kai, Nogo liyeng memeng kongmekki yongokpumeleyegi waligeleniweki mena koli, kai.
10 Logo Anotogi Kung Walekpokko neyegi kola logo angelabokko, ne niza orowei lewak yemane panu nakki lewebekke kuna. Pugu neyegi yereng walek Yirusalem wikta paka ngalege Anotoyaga punda lewarikki waligeleniya.
11 Logo Anotogi ngaiwaktik yerendaga ngaiwak wiya. Logo ngaiwak puragira king saspa simbele langiyibek kelik.
12 Logo yerendagi kowelemek ngalege panu keya kang yemaneyeng meleyau keya pongo inge-nazikka neyau logo angela mabilik meleyau keya pongo ingenazikka neyauwiligu kang piyengke ngai. Isileiliwiligi ngai meleyau keya pongo inge nazikka neyau piyengki yeikyeng nakko kangyengke lende miza wazamiya.
13 Logo kang neyauganarik yokmek tabun-

dalege wale puleige keya kang neyauganarik yokmek kiliyalege wale puleige keya kang neyauganarik wale pongoleige keya neyauganarik wale pakaleige miza.

14 Anotogo yerendagi kowelemek king panu meleyau keya pongo ingenazikka neyauyengke ngalege ngiza logo liyeng memeng kongmekki aposolo meleyau keya pongo ingenazikka neyauwiligi yeikyeng kingyengki ngalege lende miza.

15 Logo angela neyegi ngago kaiyabok wireng koliyengka keremiza nak logo yerenda keya kangyeng keya kowelemekki yokolondik sangkelagi nak wara.

16 Logo yerendagi waleyeng mabiyeng sangkelarik pangka pangka. Logo angelabek wireng pugubokko yerendagi yokolondik sangkela logo yokolondik 15 tausen mail keya kawegawerik 15 tausen mail keya ngalege yongorikki yokolondik 15 tausen mail.

17 Keya angelabek mabilik kowelemekki yemanerik sangkelarik 216 fit.

18 Keya kowelemek king saspabekka keremiza keya yerenda ngezera kele koli kalasibek kelik wela melabekka keremiza.

19 Keya king panu yenge yerendagi yengezege wiya piyeng king palumu panu nalangai nalangai king yemanegi piyengka keremiza. Logo king panu werebek king palumu panu saspabekka, keya kalikebek king pulu sapayabekka, keya pokki kiriweibek king wilangka agetpekka, keya pokki kiriweibek king kabeng emeralibekka,

20 keya pokki kiriweibek king wagoga wilangka

saronikisibekka, keya pokki kiriweibek king wago koniliyombekka, keya pokki kiriweibek king simengkaime kirisolaikpekka, keya pokki kiriweibek king perili wizambek kelikpekka, keya pokki kiriweibek king simengkaime topasibekka, keya pokki kiriweibek king kabengka simengkaimege kirisopasibekka, keya pokki kiriweibek king wagoga puluge ayasimbekka, keya pokki kiriweibek king pepol amatisibekka.

21 Keya kang meleyau keya neyau piyeng king Pel mei panga wizambekke king yemanegi piyengka keremiza logo kang narik pel nakka keremizi kai kuna. Keya yerendagi kazing libugemek koli kalasibek kelik wela melabekka keremiza.

22 Nogorau i walek yemane namak yerendage keriya ono purik Yemizibek Anoto kozang yemanerago kolabek keya liyeng memeng kongmektau ngezeyau i walek yerendagimak kopong.

23 Keya yerendarau yokmek ma ngombekko ngaiwak wiyiweki mizagi ono purik Anotogi ngaiwaktikku yerenda mabura ngaiwak wiya keya liyeng memeng kongmek yerendagi lambek kopong.

24 Keya ngabelakpekkewili ngaiwak purikki ngaige wei mizagi keya ngabelakpekke King Ngaiwili yeik yemane puwiligiyeng keya king puwiligiyeng keya watabi kolokngagono puwiligiyeng yerendagi yungke orowei wiriya logo piyau yanagi.

25 Keya kangyeng wokyeng mabiyeng tiyara wiziyagi. Kangyendau waliyagi ono purik kusa-

banu nariktau wiziyagi ono kopong.
26 Keya yereng yemaneyengki yeikyeng keya
ngabelak yemaneyengki yeikyeng keya watabi
kolokngagono puwiligiyeng yerendagi yungke
orowei wiriya logo piyau yanagi.
27 Kapura kaile nayeng ma kaile kaileyeng mizi
puwilirau yerendagi kiliya kunagi ono. Yongkam-
banu yeikyeng liyeng memeng kongmekki kapiya
wik wizagomagiwiligirikke lende miza puwili
keke yerendage kiliya kunagi.

22

1 Keya angelabokko mabilik kai wik wizago-
magibekki kailing waligeleniya. Logo kailing sim-
bele langiyi wizigeya Anoto keya liyeng memeng
kongmekki tung ngairikka lewa.
2 Logo kailing yerendagi kazing libuge kang pu-
luweng neing kang. Keya kailingki kerelemekke
yengelei wik wizagomagiragiyeng wizageya koyi
kuna. Logo kirisimasi naraga kang meleyau
keya ingenazikka neyau wilekyeng wiri keya
ngong nakka kang wamenara wiri. Keya lekyeng
ngabelakyengkiwili kazing kumbekki lewengke
yombiyangai sa wazayiweki wei.
3 Keya Anotogo keli ono piyendau yerendage
wiziyagi ono.
Anoto keya liyeng memeng kongmekki tung
ngaiyau yerendaga wiziyagi logo Anotoyegi yawe
mizi puwili piyegi inge laliyi keya ya kumuli
mizagi.
4 Puwiligu wiregawere pugura pakelagi keya
yeik pugura luwagoza puwiligiyengke lende
mizagi.

5 Keya kusabanu nariktau wiziyagi ono keya puwilirau lang ma yokpekki ngaiwaktikki wei mizagi ono purik Yemizibek Anoto ngaiwak puwiligirik kopong logo King Ngai wezawili ngai koyimagi.

6 Pulaga angelabokko neyegi pelik kai, Ngago peyeng wameik logo yongkambanuwili Anotogo kai piyeng pi wameik mizagi purikki ngizi kumulagiwiligu. Keya Yemizibek Anoto Kung Walek pugubek yombanu piyaga ngagora weiya logo kozak kisawiliyegi yanabokko angela pugubek piyegi yawe miziwiliyegi watabi lewagelagiweki mereke piyengki waligeleyiweki wezamela.
7 Togo Yisugu pelik kai, Kerewiyi, ne lewaweki mereke. Yombanu kapiya perikke lende miza piyengki ngizi kumuli logo kiriwei mizi puwili wilik kagowing mizi puwili, kai.
8 Ne Yowan watabi piyeng mabiyeng kerewiyi keya keriyabek. Logo ne pilik kerewiyi keya pakela logo angela piyeng waligeleniyabekki wirege piyegi ya kumuliweki ingeyau laliya.
9 Kapura pugu neyegi pelik kai, Pilik mizi wak. Ne, ni keya ni kiling ngizi kumuli puwili keya kalike mizagiyeng kozak kisi logo ngago kapiya perikke lende miza piyengki kiriwei mizi puwili kiling yawe mizibek legi Anotoyegi keke inge laliyi keya ya kumuli mize, kai.
10 Keya pugu neyegi pelik kai, Kapiya perikke miza piyeng liwik wiya yolu nagani purik piyeng lewagelagirik weik mereke legi.
11 Tegi korowali mizibok korowali mizi pani keya kaile panu mizibok kaile panu mizi pani

keya pangkabok pangka mizi pani keya kaile
nariktau onobok kaile nariktau ono yeik wizi
pani, kai.
12 Yisugu pelik kai, Kerewiyi, ne lewaweki
mereke. Ne mamokyegi nak nak pi pugu miza
piyengki pangka kangayeng yaniweki kangayeng
orowei lewagi.
13 Ne werebek keya ne mabok kalik panuge-
bek, ne makngeze solo walerik keya ne makngeze
kangkalirik, ne watabi mabiyeng keremizabek
keya ne watabi mabiyeng yeik sawiyagibek.
14 Keya yombanu kaile puwiligiyeng
liyeng memeng kongmekki iwibokko
kaigesageyarikki walimiziweki melewangka
wilangka yokolongyeng wakiya puwili wilik
kagowing mizi puwili purik puwili yerendagi
kandikke kiliya kunagiwili keya yengelei wik
wizagomagiragi puleiga nagirikki pangkara
kilingwili.
15 Kapura yerendaga yenge wilingke yolu
puwili pobilikwili, yombanu watagak ngeli
puwili, keya kazing kaile yongkambu mizimekke
miza meli puwili, keya yombanu yeli puwili, keya
anoto ikuyogorikwiliyegi ngago yei puwili, keya
ikuyogorik kisi keya ikuyogorik mizi puwili.
16 Ne Yisugu, angela nogobek neyegi ngizi
kumuli kongkirigesen ini yongkambanu
mabuwiliyegi watabi mabiyengke peyengke
kozak yeiweki nogo wezamela. Ne Tawitigi
yeligagangmekkabek. Ne pelewe ngaiwaktikku
kola logo wangane lewimolo.
17 Keya Anotogi Kung Walekpek keya liyeng
memeng kongmekki yongokpumologo pelik kisi,

Koli. Ngago pera kerewiyi puwili mabuwili koli. Ngabandik kelakkelakpok wiriyi pani keya kai nagi kelibok kai wik wizagomagira yeik yanibokka ni pani, kisi.

18 Ne Yowan kapiya perikke ngago Anotoyaga weiya logo lende miza piyeng kerewiyi puwiliyegi ngai waberekkirikki yei. Purik nakko lende miza piyengki ngalege kokowa nayendau lende miza purik kuneng pelege miza piyeng mabiyeng Anotogo pilikpok managi.

19 Keya pelege miza piyengka nakko ngago lang narik wiya purik Anotogo pilik pokki yengelei wik wizagomagiragi puleiga nagiweki kapiyarikke lende miza pura mongonagi, keya yereng walektage wiziyagi kapiyarikke lende miza pura mongonagi.

20 Keya ngago kapiya perikke piyeng wameik kaibokko pelik kai, Ei, ne lewaweki mereke, kai.

Wameik panu. Ei, Yemizi Yisu, Ni koli.

21 Yemizi Yisugu watabi wazono pigi puraga ini mawiyarek yani pani.

Ne Yowan kapiya perik lende mizabek.

Anotogi Ngago Wik Yisu Kilisiyegi Langaira
The New Testament in the Biangai language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Biangi long Niugini

copyright © 1985 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Biangai

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-11-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 31 Aug 2023
c476c7e1-4f33-5554-be00-9447a1944f07